

Bibliotekaren

Tidsskrift for Bibliotekarforbundet

Debattene
i gang
fram mot
landsmøtet

2
2003

BFs landsmøtedager
er lagt til Asker
12. og 13. juni 2003

Bernt Lage Breivoll:
Fakkeltog som
ung politikk

Sans og samling

Bernt Lage Breivoll

Innhold:

Lederen har ordet	side 3
Antall delegater på BF-landsmøtet i juni	side 5
BFs landsmøtedager er lagt til Asker 12. og 13. juni 2003	side 6
BFs håndtering av lønn og tariff	side 7
En FUKS'ers beretning	side 10
YS positiv til at lærerne får KS-forhandlinger	side 11
Forhandlingsutvalget ble også styre i Buskerud BF	side 12
Hvem skal gjøre jobben? - Om lønnsutvalget i Vestfold	side 13
Leier ut e-pensum	side 15
Fokus på den besværlige pensjonen:	
Finansiering av folketrygden – i dag og i morgen	side 16
Pensjon fra 60 til 75 år?	side 16
Arbeidsgleden sitter løst i alle grupper	side 18
Norske innkjøpere på bokmessa i Kairo	side 18
Fakkeltog som ung politikk	side 20
En sømløs bibliotekstruktur?	side 22
Bør flere kvinnelige bibliotekarer profileres i media?	side 23
Hvilken bok velger jeg i dag?	side 23
Fokus på videregående skole	side 24
Hvordan fungerer BF som organisasjon?	side 25
Fylkeslagenes funksjon i BF	side 26
Tillitsvalgte på store arbeidsplasser	side 28

Annonse:

Tidemann **BIBLIOTEKSYSTEM®**

- med tanke på fremtiden

BIBLIOTEKSERVICE AS - navnet på god service
Postboks 9102, 3006 Drammen • Tlf: 32 88 70 10 Fax: 32 88 58 55 • www.bibliotekservice.no

Bibliotekaren

ISSN 0804-4147

Bibliotekaren er Bibliotekarforbundets tidsskrift og utkommer hver måned.

Ansvarlig redaktør

Erling Bergan

Redaksjonens adresse

Runnen 4, 6800 FØRDE

Tlf.: 57 82 07 65

Mobil: 91 31 80 01

Faks: 85 03 16 64

Epost: erling.bergan@bibforb.no

Redaksjonsgruppa

Erling Bergan (redaktør)

Anja Angelskår Mjelde (redigerer)

Monica Deildok (forbundsleder)

Mona Magnussen (forbundets nestleder)

Thor Bjarne Stadshaug (organisasjonssekretær)

Stoff

Vi mottar stoff i alle former. Tekster foretrekker vi som filer i *RiktTekstFormat (rtf)*. Usignerte artikler står for redaktørens regning.

Abonnement

Kr. 290,- pr. år betales til BFs girokonto 6039.05.64093. Merk innbetalingen «Abonnement». Alle henvendelser om abonnement rettes til BFs sekretariat i Lakkegata 21, 0187 Oslo, tlf. 22 17 04 95, faks 22 17 04 96, epost: bf@bibforb.no.

Annonsepriser

1/8 side kr. 800

2/8 side kr. 1400

3/8 side kr. 1800

4/8 side kr. 2200

5/8 side kr. 2500

6/8 side kr. 2800

7/8 side kr. 3100

8/8 side kr. 3300

24 % mva. kommer i tillegg.

Det kan gis rabatt ved bestilling av flere annonser under ett. Alle henvendelser om annonser rettes til redaksjonen. (se over)

Utgivelsesplan i 2003

Nr.	Deadline:	Hos medl.:
1	23. desember	15. januar
2	29. januar	12. februar
3	26. februar	12. mars
4	26. mars	9. april
5	23. april	7. mai
6	21. mai	4. juni
7	25. juni	9. juli
8	30. juli	13. august
9	27. august	10. september
10	24. september	8. oktober
11	22. oktober	5. november
12	19. november	3. desember

Trykk

S. E. Thoresen as

Lederen har ordet

Monica Deildok
Forbundsleder

Vi HAR opplevd år som har startet bedre enn 2003. Jeg er litt usikker på om vi har opplevd noen som har startet verre. Vi lever i en verden på randen av krig, vi mottar strømregninger med femsifrede beløp, det er kaldt og det blåser. Vi merker at arbeidsmarkedet tetner til. Store deler av arbeidslivet hjemsøkes av omorganiseringsspøkelset og overtallighet har overtatt listetoppen etter utbrenthet, på det lille språkbarometeret jeg sysler med på si over de mest brukte ord i arbeidslivet. Mange av medlemmene våre kjenner at verden er usikker. Stillingsreduksjoner, omplasseringer og innskrenkninger preger virkeligheten ved mange arbeidsplasser.

Jeg har fått like mange henvendelser vedrørende varsler om oppsigelse, omplassering og eller stillingsreduksjon siden nyttår, som jeg hadde fått i hele perioden på 1½ år før det. Spesielt i kommunene er vi vitne til at en svært trang kommuneøkonomi fører med seg ellevill kreativitet. Denne kreativiteten ser ut til å sirkle rundt følgende problemstilling: "Hvordan bli kvitt flest mulig ansatte uten å måtte si dem opp?" Svaret er: Omorganisering. Så kan man bruke svimlende mange millioner på å omorganisere bort noen mennesker med en årsinntekt på under 300.000 hver.

I den offentlige sektor har man dessuten fått klare signaler fra regjeringen om at bibliotektilbudet slik som det eksisterer i dag ikke er spesielt viktig å ivareta, og dermed synes det ikke bare legitimt, men til og med ganske innovativt og fremtidsrettet å spa opp enda større arsenaler av febrilsk kreativitet og komme med forslag av typen: Bibliotek i butikk.

Dette er dessverre ikke kun en kommunal dille. Medlemmer i alle sektorer merker at det hardner til. Det å oppleve at jobbsituasjonen er usikker er en enorm belastning for alle. Det er jobben vår vi lever av, og følgelig en forferdelig utrygghet som brer seg i livet når nettopp denne siden av tilværelsen er truet eller settes under press.

I slike situasjoner både kan og skal en fagforening gjøre en jobb for det enkelte medlem. Og det gjør BF. Vi sjekker alle slike saker både opp mot lovverk og avtaleverk, og vi bruker alltid advokat når det er nødvendig. Svært ofte resulterer dette i at saken får et annet og langt mer positivt utfall enn den hadde fått dersom ikke fagforeningen hadde vært involvert. Det er derfor veldig viktig at fagforeningen blir involvert i disse sakene så tidlig som mulig.

Vi håndterer disse sakene en for en. Det er den eneste måten å gjøre det på, men mens vi gjør det må vi samtidig forsøke å tenke over hvordan vi bedre kan sette organisasjonen i stand til å møte disse nye harde tidene – enten det er et forbigående lite kaldt vindkast, eller det er den aller første dagen med kuldegrader i det som viser seg å bli en lang og hard vinter.

Kompetanseheving hos tillitsvalgte på problematikk rundt stillingsvern og oppsigelse vil være et sentralt moment i så måte. Dette er et relativt enkelt tiltak fordi det i det store og hele vil dreie seg om tiltak som oppbygging av kompetanse gjennom kursvirksomhet, informasjon og kommunikasjon.

Et annet moment som kanskje vil være mer komplisert, dreier seg om tiltak BF kan sette i verk dersom vi skulle oppleve en situasjon hvor trusselen om arbeidsledighet blir reell for mange bibliotekarer. Hvordan forebygge en slik situasjon, og hvordan håndtere den dersom den skulle oppstå?

Selvfølgelig vil vi satse alt på å unngå det, men for meg synes det opplagt at Norges eneste profesjonsorganisasjon for bibliotekarer bør ha minst en skuffeplan å sette ut i livet i et slikt tilfelle.

I dette nummeret av Bibliotekaren har forbundsstyret i flere artikler belyst dagaktuelle problemstillinger. Dersom ingen av disse setter tankene i sving er altså dette en åpen utfordring: Tiltaksplan for trange tider. Grei ut om - og la oss håpe at vi aldri får bruk for den. ■

Lyd kan redde boksalget

Lydboken kan bli redningen for en presset forlagsbransje i Europa. Mens salget av papirbøker går ned, er lydbøkene mer populære enn noen sinne, spesielt i Tyskland, melder NRK. Tyske "boklyttere" har nærmere 8.000 titler å velge mellom. Utvalget av lydbøker på tysk vokser med rundt 800 hvert år, og Tyskland er dermed det største lydbok-markedet i Europa.

Framtidas bibliotek – de neste 10 år

Dette er tittelen på et symposium arrangert ved Tilburg University i Nederland 21. mars 2003. Etter ti år med utvikling av et framtidsbibliotek der det elektroniske tilbudet har hatt forrang framfor det papirbaserte, ønsker Tilburg nå å gjøre opp status og se nye ti år framover. Tilgangen på digitale artikler ved dette biblioteket er nå større enn for tradisjonelle trykte artikler. Elektroniske bøker er på frammarsj. E-læring gir biblioteket nye utfordringer. Alt dette vil drøftes av en rekke innledere. Blant dem er læringscenterdirektøren ved Sheffield Hallam University, Graham Bulpitt, godt kjent i norske bibliotekmiljø. Symposiumet er gratis. Mer informasjon på <http://www.tilburguniversity.nl/library>.

Pressefrihet må vike

Et flertall av USAs innbyggere ønsker ingen kritisk presse i krigstid, viser en meningsmåling. Et flertall av amerikanerne mener at pressefriheten som de ellers taler varmt for, må vike hvis USA er i krig, melder NRK. 56 prosent av de spurte i en meningsmåling utført av fjernsynsstasjonen ABC mener landets medier i hovedsak bør slutte opp om regjeringens krigsinnsats, mens 36 prosent mener at journalistene bør stille spørsmål ved myndighetenes politikk.

Valgkomiteen ønsker forslag

Valgkomiteen minner om at det skal velges nytt forbundsstyre på landsmøtet i juni. Er du interessert i fagforeningsspørsmål og fagpolitikk, og ønsker å engasjere deg mer i BF, kan du ta kontakt med valgkomiteen:

Hanne Fosheim (leder av valgkomiteen):

Epost: hanne.fosheim@fia.akershus-f.kommune.no

Tlf. 63 83 41 15

Anne Foss

Epost: foss@buskerud.fylkesbibl.no

Tlf. 32 80 63 55

Elin Linge Hermansson

Epost: Elin.Hermansson@luh.hihm.no

Tlf. 62 51 76 62

Tips oss gjerne om en kollega, men husk å spørre vedkommende først om hun/han kan tenke seg et verv i BF før du kontakter oss.

Frist for forslag til valgkomiteen er 17. mars 2003. ■

Kompetanseutviklingsprogrammet : KUP

BF setter i verk sitt kompetanseutviklingsprogram i år. Programmet er et ledd i satsingen på opplæring av tillitsvalgte og ble vedtatt av forbundsstyret 18. oktober 2002.

KUP består av tre deler:

Grunnkurs for tillitsvalgte

(Kurs over 3 dager)

Forhandlingskurs

(Kurs over 3 dager)

Kurs i konflikthåndtering

(Kurs over 2 dager)

Forhandlingskurset er allerede bestilt og oppsatt 3.-5. september 2003. Kursholder: Børge Rostvåg og BFs sekretariat

Når det gjelder de to resterende kursene i kompetanseutviklingsprogrammet KUP, arbeider sekretariatet i disse dager med å utarbeide nærmere innhold, legge opp programmet og bestille eksterne kursholdere. Vi kan derfor ikke gå ut med eksakte datoer ennå. De kommer snart. Følg med i Bibliotekaren og på websidene. ■

Antall delegater på BF-landsmøtet i juni

Vedtektene sier at BFs landsmøte skal bestå av delegater, valgt blant medlemmene i hvert fylkeslag. Fylkeslagets leder skal være en av delegatene. Antall delegater fra hvert fylkeslag står i forhold til antall medlemmer pr. 1. januar i møteåret, etter en angitt skala. Hvert fylkeslag skal ha minimum 2 delegater. Har de 30 eller flere medlemmer skal de ha 3 delegater, mens 70 eller flere medlemmer gir 4 delegater. 110 medlemmer er grensa for å få 5 delegater, 170 for å få 6 delegater, og 250 for å få 7 delegater. 350 eller flere medlemmer gir 8 delegater. Fordeling av medlemmer og delegater på hvert fylkeslag for årets landsmøte, går fram av nedstående tabell.

Det er disse tallene fylkeslagene skal forholde seg til når de avholder sine årsmøter utover vinteren og våren.

Lokallag	Antall medl. pr 1.1.2003	Antall delegater på landsmøtet
1. Finnmark	33	3
2. Troms	45	3
3. Nordland	44	3
4. Trøndelag	55	3
5. Møre og Romsdal	46	3
6. Sogn og Fjordane	31	3
7. Hordaland	86	4
8. Rogaland	59	3
9. Agder	55	3
10. Telemark	30	3
11. Vestfold	66	3
12. Buskerud	75	4
13. Hedmark/Oppland	70	4
14. Østfold	60	3
15. Oslo/Akershus	442	8
Medlemmer i utlandet	3	0
Totalt	1200	53

... spaltelangs ...

Overraskende sterk medlemsvekst i BF

Siden starten i 1993 har BF vokst i antall medlemmer – jevnt og trutt. Riktignok ikke like mye hvert år, men vekst har det vært hele tiden. Bibliotekarforbundet ble stiftet i 1993, med rundt 500 medlemmer. Det var på sett og vis ikke snakk om fullverdig medlemskap før vi fikk forhandlingsrett og kom inn i en hovedorganisasjon i 1995, da med 515 medlemmer. Mange hadde sittet på gjerdet i påvente av dette, og tilveksten fram til 1. januar 1997 var på 262 medlemmer, m.a.o. et samlet medlemstall på 777. To år senere, 1. januar 1999, var BF kommet opp i 950 medlemmer, dvs. en tilvekst på 173 medlemmer.

Så kom AFs sammenbrudd og det ble nødvendig for BF å orientere seg i et nytt fagforeningslandskap. Likevel opplevde BF også i denne perioden vekst, med 67 nye medlemmer. Pr. 1. januar 2001 hadde vi dermed nådd et medlemstall på 1017. Landsmøtet i 2001 innebar stor utskifting i BF-ledelsen, og i 2002 ble vi kastet inn i dramatiske endringer i tariffavtalen på KS-sektoren og i NAVO. Til tross for disse og andre store utfordringer for BF, har forbundet opplevde en av sine sterkeste vekstperioder fram til 1. januar 2003. Medlemstallet i BF passerte 1200 like før jul, noe som gir en vekst på 183 nye medlemmer i perioden. Det er bare i perioden 1995-1997 at BF har opplevd sterkere vekst.

Finske bøker - snart tilgjengelige igjen

Finnmark fylkesbibliotek, avd. Vadsø, har sendt ut nyhetskatalog over finske bøker innkjøpt i 2002. Bøkene kan lånes av alle, men siden biblioteket for tida flytter til nybygg, tar de først imot bestillinger etter 1. februar 2003. Men da er de 320 nye titlene tilgjengelige! De består av bøker, lydbøker, videofilmer og CD-ROM. Bibliotekets finske samling er totalt på rundt 10.000 bind.

... spaltelangs ...

Per Nyeng forlater redaktørstolen i danske BF

Redaktør av det danske Bibliotekarforbundets tidsskrift "Bibliotekspressen" gjennom 33 år, Per Nyeng, har sagt opp sin stilling og slutter 1. april 2003. Det er nesten uvirkelig for oss som har fulgt med i den nordiske bibliotekpressen i noen tiår. Per Nyeng er en institusjon, intet mindre. Mange kjenner tidsskriftet Bibliotekspressen bedre under dets forrige navn, B70. Helt fra 70-tallets radikale stemninger, gjennom skiftende vinder og nye regimer i BF, har Per Nyeng stått støtt, med en skarp penn og et stort geografisk og historisk lerret å spre sine egne og andres tanker ut over. Nå skal Per Nyeng "hellige sig andre oppgaver og opplevelser end dem, årene i BF har budt på", som det heter på danske BFs hjemmesider.

Fest for NBRs automatlager i juni

I forbindelse med åpningen av sitt nye automatlager, inviterer Nasjonalbiblioteket til stor åpningsfest i Mo i Rana 12.-14. juni 2003 med mange spennende seminarer, foredrag, utstillinger og faglig og sosialt fellesskap. Bl.a. dette:

- Bevaring av kulturarven. Hvordan sikre tradisjonell og digital informasjon for framtidens generasjoner.
- Har katalogen en framtid? Bibliografiske data i en digital verden.
- Framtidens fjernlån.
- Hva skal et nasjonalt depotbibliotek inneholde?
- Automatlageret - funksjon og muligheter. Demonstrasjon av det nye automatlageret.
- Aviser som historisk kilde.
- Kiosklitteratur - B-litteratur?

BFs landsmøtedager er lagt til Asker 12. og 13. juni 2003

Thor Bjarne Stadshaug, Organisasjonssekretær i BF

Landsmøtet 2003 nærmer seg med stormskritt og forberedelsene er godt i gang. Sekretariatet ønsker å fortelle litt om hvordan arrangementet planlegges avholdt og gi noen praktiske opplysninger omkring møtet.

Som dere allerede vet er landsmøtet også i år lagt til Oslo-regionen. Men vi har denne gang lagt møtet litt på utsiden av sentrum, nemlig på Rainbow Vettre Hotell i Asker. Ut fra de tilbakemeldinger vi har fått og de erfaringer vi gjorde under det forrige landsmøtet, blir arrangementet avholdt over to dager, med et seminar/foredrag først dag og selve landsmøtet dagen etterpå. Innholdet på seminaret er ikke endelig lagt enda, men det jobbes med flere spennende muligheter! Målet er å oppnå noe av det samme som forrige gang, nemlig at noen utenfor "vår verden" kommer med noen betraktninger og innfallsvinkler, som vi som yrkesgruppe og organisasjon kan dra vekslers på.

Bibliotekarforbundet fyller 10 år i år og sekretariatet føler at det derfor kreves noe ekstra i forbindelse med landsmøtet i år! Vi har lagt landsmøtemiddagen, rettere sagt jubileumsmiddagen, på selve jubileumsdagen 12. juni. I forbindelse med jubileet inviterer vi også en rekke gjester både til jubileumsmiddagen og til selve landsmøtet. Det blir gjester som har en spesiell tilknytning til BF's historie, samarbeidspartnere i andre organisasjoner og fra YS.

Tidsskjema for landsmøtet er ikke helt klart, men idéen er at vi starter med lunsj 12. juni. Dette skulle bety at de fleste av oss kan starte reisen samme dag og allikevel rekke frem tidsnok. Landsmøtet planlegges avsluttet 13. juni ca. kl. 18.00. Dermed skulle vi også klare å sende de fleste av dere hjem igjen den dagen!

Vettre hotell er spesielt beregnet på konferanser. Det er ikke så stort, har en trivelig atmosfære, god mat, ligger tett ved sjøen og gir fine turmuligheter i en deilig junimåned. Det har lyse og åpne konferanselokaler som gir en god ramme for vårt arrangement. Flere opplysninger finner du på <http://www.rainbow-hotels.no/>.

Det vil være viktig for forbundet å få reisekostnadene så lave som mulig. Derfor kommer vi til å inngå et samarbeid med VIA Flyspesialisten i Oslo. I et av de kommende nummer av Bibliotekaren vil vi presentere et påmeldingsskjema. Skjemaet inneholder også valg av flyavganger for de som trenger det. Det blir nok et begrenset antall avganger å velge mellom for å lette administrasjonen. Det er også viktig at ALLE bestiller sine reiser gjennom dette selskapet! På den måten oppnår vi de beste rabattene og vi får bedre oversikt! De fleste tog som passerer Asker stopper der, også flytoget. Det skulle derfor være lett å komme seg til og fra Asker, også for dere som velger å bo hos venner og slektninger istedenfor på hotellet.

Det vil komme flere artikler om landsmøtet i kommende nummer av Bibliotekaren. Har dere spørsmål angående arrangementet, kan dere henvende dere til sekretariatet. Vel møtt i juni!

PS. Vi minner om at Bibliotekarforbundets landsmøte 13. juni består av delegater valgt fra fylkeslagenes årsmøter. Seminaret torsdag 12. juni er åpent for alle, men BF dekker kun kostnader til reise og opphold for deltakere som også er delegater på landsmøtet. ■

Tema som bør diskuteres fram mot landsmøtet...

BFs håndtering av lønn og tariff

■ ■ ■ **Monica Deildok og Mona Magnussen,**
Leder og nestleder i BF

Hovedoppgjøret 2002

Hovedoppgjøret 2002 ga et relativt godt resultat for BFs medlemmer sett under ett. Vi fikk god uttelling på sentrale tillegg og en stor pott til lokale forhandlinger i Oslo kommune og Staten. Stor pott til lokale oppgjør er et av målene i tariffpolitikken forankret i BFs målprogram, og dette må derfor sees på som et gjennomslag for vår lønnspolitikk.

I KS sektoren ga det nye todelte systemet oss store utfordringer: Det stilte store krav til vår evne til å kommunisere resultatet og informere medlemmene og de tillitsvalgte på en skikkelig måte, det stilte store krav til vår forhandlingskapasitet lokalt.

Disse utfordringene ble løst gjennom økt satsing på informasjon, massiv satsing på forhandlings- og tariffkurs, revitalisering av fylkeslagene som regionale informasjonsformidlere og opprettelsen av FUKS.

Forhandlingsutvalget i KS-sektoren (FUKS)

Forhandlingsutvalget i KS-sektoren ble opprettet høsten 2002, utifra en erkjennelse om at de store omveltningene i denne sektorens system for lønnsdannelse krevde særskilte tiltak. Det skulle gjennomføres flere lokale forhandlingsrunder og disse skulle gjennomføres med utgangspunkt i to ulike systemer for lønnsdannelse – det ene med minstelønnsnivåer pluss lokale forhandlinger (kap. 4), det andre med full lokal lønnsdannelse (kap. 5). Det var tydelig at de lokale tillitsvalgte ville ha behov for særskilt oppfølging, og vi visste at sekretariatet som også skulle bistå ved lokale forhandlinger i alle de andre sektorene, samt håndtere andre saker og holde BF i ordinær drift, ikke ville kunne løse alle disse oppgavene på en tilfredsstillende måte. FUKS ble satt sammen av syv tillitsvalgte på ulike nivåer som hadde mye erfaring med forhandlinger og forhandlingssituasjon. Fylkene ble fordelt på FUKS-medlemmene og fordelingen ble kunngjort.

FUKS skulle avhjelpe sekretariatet på tre måter:

* FUKS var diskusjonsorgan for strategiske valg, rådgivende i forhold til hvilke mål vi skulle sette oss i de lokale forhandlinger og fungerte som informasjonsutvekslings- og erfaringsoverføringsorgan overfor det sentrale leddet.

* FUKS var rådgivende overfor lokale tillitsvalgte og lønnsforhandlere i forkant og underveis i forhandlingene.

* FUKS førte forhandlingene eller var bisittere der det var nødvendig. ▶

... spaltelangs ...

Språksuksess fra !les

Foreningen !les sitt første prosjekt i det nye året ser ut til å bli en kjempesuksess. Nærmere 20.000 elever var påmeldt til språkkonkurransen Norvengelsk da fristen gikk ut 17. januar.

- Engelske ord og uttrykk er i ferd med å få en stadig mer sentral rolle i dagligspråket vårt, uttaler daglig leder for foreningen !les, Aslak Sira Myhre. - Norvengelsk er en aksjon som skal gjøre ungdom språklig bevisste uten å moralisere. Norsk vil alltid ligge nærmere dagliglivet til ungdoms oppvekst i Norge, sjøl om engelsk er "kulere". Det er det vi håper at ungdommene vil oppdage sjøl gjennom denne aksjonen, avslutter leselederen.

"Norvengelsk", er et samarbeid mellom !les, Norsk språkråd, Norsk oversetterforening og Lærings-senteret. Aksjonen retter seg mot ungdomskolen, og går ut på at elevene får et teksthfte med to engelske tekster som er oversatt til norsk i tre forskjellige utgaver. Diskusjonen om forskjellene mellom oversettelsene, og arbeidet med en kaostekst som er spesialskrevet for aksjonen av Jon Bing, skal bevisstgjøre elevene på språkets betydning og hvordan engelsk påvirker det norske språket.

Møt våren i Budapest

Bok og bibliotek og Bibliotekutdanninga ved Høgskolen i Oslo arrangerer ABM-tur til Budapest i slutten av mars. Under ledelse av professor Ragnar Audunsson, som kjenner byen ut og inn, kan man på nært hold få se og oppleve en spennende utvikling på ABM-området, nye bibliotekbygg og museer, diskutere ABM-utviklingen i Norge og bli kjent med de ulike institusjonstypenes situasjon og forventninger samtidig som vi vil få oppleve en by som byr på nytelse og inspirasjon for hjerne, gane, øyne og ører, melder Bok og biblioteks redaktør Chris Erichsen.

... spaltelangs ...

Farvel til FORSKDOK?

Landets fire universiteter går trolig sammen om et nytt system for å få oversikt over sin egen forskning. Det vil bety slutten på ti års dragkamp universitetene imellom - og et mulig farvel til det BIBSYS-utviklede FORSKDOK-systemet. FORSKDOK brukes til å registrere vitenskapelige publikasjoner og prosjekter. Det er Universitetet i Oslo som utvikler det konkurrerende forskningsdokumentasjonssystemet FDS, som de nå tilbyr de tre øvrige universitetene. Universitetet i Bergen har allerede takket ja, Tromsø er sterkt fristet og en delegasjon fra NTNU skal til Oslo for å få systemet demonstrert. Signalene tyder på at også NTNU kan komme til å gå inn i samarbeidet, melder Universitetsavisen ved NTNU.

Det er den nye finansieringsmodellen for høyere utdanning som nå fører de fire universitetene sammen. Utdannings- og forskningsdepartementet innfører nye regler for rapportering og krever at dataene fra institusjonene må være sammenlignbare. En del av de statlige bevilgningene skal knyttes opp til den vitenskapelige produksjonen ved hver enkelt institusjon. For å kunne gjøre dette må departementet vite hvor mye og hva slags forskning som foregår. I dag er situasjonen faktisk den at ingen i Norge har full oversikt over den forskningen som skjer ved universitetene. Forskerne oppfordres til å rapportere hva de holder på med, men noen plikt til å gjøre dette har de ikke. Det er særlig prosjektoversikten i FORSKDOK som er svært mangelfull.

Den nye løsningen til Universitetet i Oslo er web-basert og har flere attraktive funksjoner som FORSKDOK-systemet mangler, blant annet en kompetansekatalog. Det har også vært en del misnøye med at videreutviklingen av FORSKDOK har gått tregt. BIBSYS startet utviklingen av dette systemet i 1991. I løpet av 90-årene tok nesten alle høgskoler systemet i bruk, samt NTNU og Universitetet i Bergen. Universitetet i Oslo brukte sitt eget system, mens Universitetet i Tromsø hele tiden har sittet på gjerdet i påvente av et nasjonalt system.

- FUKS er ikke evaluert ennå. Men det foreløpige inntrykket er at dette har vært et vellykket tiltak som i stor grad har fungert etter intensjonene. Det er ingen tvil om at FUKS i stor grad har tatt av for en del av presset som ellers ville ha kommet til sekretariatet.

Forhandlinger for enkeltmedlemmer

Etableringen av FUKS har medført at sekretariatet i større grad enn tidligere har kunnet bistå de lokale forhandlingene i Oslo kommune, NAVO og Staten.

Spesielt i NAVO og Staten er situasjonen for BF preget av at vi har ett og to medlemmer mange steder. De lokale forhandlingene i NAVO - Helse hvor BF har en del medlemmer har i år vært meget spesielle, der har arbeidsgiver i stor grad delt ut potten pro rata mellom organisasjonene. Dette er ikke forhandlinger, det er utdeling. BF har protestert på dette sentralt og lokalt sammen med andre organisasjoner, men det har ikke lyktes oss å sette stopper for det.

Det er derfor ofte nødvendig med eksterne forhandlere mange steder. Organisasjonssekretær Thor Bjarne Stadshaug har ført en del lønnsforhandlinger i staten i høst. Det at vi klarer å opprettholde og videreutvikle servicenivået til våre enkeltmedlemmer uansett tariffområde er av essensiell betydning for vår evne til å beholde disse medlemmene og ekspandere på de arbeidsplassene det gjelder. Derfor er det viktig å bistå de som er eneste BF-medlem på sin arbeidsplass, ved lokale forhandlinger.

Lokal lønnsdannelse

Ren lokal lønnsdannelse har så vidt sett dagens lys i det offentlige Norge. Det er god grunn til å diskutere hvorvidt lokal lønnsdannelse er det lønnsystemet vi ønsker å kjempe for å videreføre og videreutvikle og å innføre i andre tariffområder. Alle de store organisasjonene i fagforeningsverden undersøker, forsker og tenker høyt rundt konseptet. Det gjør også YS i et FAFO-drevet prosjekt som BF er med på. Etter hvert blir det spennende å se hva som kommer ut av det. I mellomtiden må vi tenke på hvilken retning vi ønsker å trekke i. Det vi vet er at vi tradisjonelt ikke har vært tjent med oppgjør med liten lokal pott og sterkt sentrale oppgjør. Vi vet at det har vært gunstig for oss med lokale forhandlinger og at vi har vunnet mye her. Dette er også bakgrunnen for at nettopp denne tariffpolitikken er nedfelt i BF's målprogram. Om det betyr at rendyrket lokal lønnsdannelse er noe vi vil være tjent med, om det er slik at jo "lokalere" jo bedre er allikevel tvilsomt. Det systemet som vi nå forholder oss til i KS-sektoren er ikke et rendyrket lokal lønnsdannelsesystem.

En rendyrket lokal lønnsdannelse er helt og holdent markedsstyrt. Med det mener vi at den i utgangspunktet ikke tar hensyn til minstelønnsatser eller ansiennitet eller andre faktorer vi er vant til at skal brukes som grunnlag for lønnsdannelse. Det todelte systemet som nå eksisterer i KS-sektoren, hvorav lokal lønnsdannelse gjennom kapittel 5 er en del av systemet, mens minstelønnsstandardene og ansiennitetsspennet i kapittel 4 er en annen, er ikke en rendyrket lokal lønnsdannelse. Til det hviler kapittel 5-forhandlingene og lønnsdannelse etter kapittel 5 i alt for stor grad på bestemmelsene i kapittel 4.

Dette var også en av de faktorene som gjorde at BF ønsket å forhandle stillingsgrupper over i kapittel 5. Vi visste at minstelønnsstandardene i kapittel 4 ville legge et gulv som kapittel 5 ville bygge på.

Dersom vi skal ta stilling til en rendyrket lokal lønnsdannelse må vi tenke oss et kapittel 5 uten kapittel 4. Hva skjer i kapittel 5 hvis kapittel 4 ikke finnes? Man behøver ikke å være synsk for å forstå at det vil bli voldsomme ulikheter avhengig av hvor du jobber, selve lønnsdannelsen vil bli 100% markedsorientert.

Lokal lønnsdannelse, gradene av det, hvilke systemer og modeller som skal velges er interessant fordi det sprer seg. Deler av det private har hatt slike systemer lenge. Gjennom årets hovedoppgjør og etableringen av kapittel 5 har det spredt seg til det offentlige. HSH-området har allerede kopiert det som en del av museumsoverenskomsten for noen av sine museer.

Dette er en sak som er kompleks fordi den inneholder mange usikre komponenter. Vi skulle så gjerne ha visst noe om framtidens økonomiske utvikling, utviklingen på arbeidsmarkedet, og de politiske vindene som vil fare over landet, før vi bestemte oss for hvilken retning vi ønsket å trekke i. Men det kan vi ikke.

Vi kan heller ikke si ja eller nei til lokal lønnsdannelse, så enkelt er det ikke. Vi må forøke å analysere våre behov og våre fremtidige behov, vi må høste erfaringer fra KS sektoren og vi må ta høyde for at fagforingsverden har mange og store aktører som har helt andre agendaer enn vi har. Først og fremst må vi analysere våre behov nå og i fremtiden, og klargjøre våre egne mål. Det som synes sikkert er at tariffpolitikken er i utvikling om dagen og at selve systemene for lønnsdannelse er under debatt. Dette gir oss store utfordringer som vi må møte i kommende landsmøteperiode. Og vi må møte godt forberedt.

Lokal/regional organisering

Organisasjonen står altså overfor store utfordringer i alle ledd: både sentralt, regionalt og lokalt. Vi må diskutere hvordan disse utfordringene best kan møtes. FUKS er et tiltak som har en sluttdato, nærmere bestemt: 31.5.03. En videreføring av FUKS i en annen eller den samme formen som det hittil har fungert kan være ett tiltak for å møte nye utfordringer på tariffområdet. Et annet tiltak kan være opprettelsen av forhandlingsutvalg i hvert fylkeslag. De fylkene som har hatt egne forhandlingsutvalg har sett fra sentralt hold vært betydelig mer selvhjulpne enn de fylkene som ikke har hatt dette. De fylkesvise forhandlingsutvalgene gjør en konkret jobb i forhold til forhandlingene i egne fylker, men de bidrar også med mer enn det. De sikrer en kontinuerlig debatt om tariffpolitikk og lønnsutvikling regionalt. Mange fylker som ikke har opprettet egne forhandlingsutvalg har nok uformelle forhandlingsutvalg, på den måten at de har medlemmer som forhandler en god del i egen kommune eller i eget fylke og som samsnakker, utveksler erfaringer og diskuterer strategier. Problemet med disse uformelle forhandlingsutvalgene er at det sentrale leddet ikke alltid vet hvem de er, og informasjon som burde ha vært sendt dem kommer kanskje ikke alltid frem.

Det er ikke nødvendigvis noen motsetning mellom videreføringen av et FUKS og opprettelsen av forhandlingsutvalg i flere fylker. Men det er selvfølgelig et spørsmål om hvor mange organer som skal opprettes for å drive med det samme. Den organisatoriske utviklingen av BFs arbeid med lønnsforhandlinger og tariffspørsmål er et spørsmål forbundsstyret er opptatt av, og gjerne vil innhente årsmøtenes mening om. ■

... spaltelangs ...

Forbundsstyret møttes pr telefon

Det var ikke noe regulært styremøte, men et arbeidsmøte, da forbundsstyret hadde telefonmøte 20. januar i år. Det var to arbeidsoppgaver som skulle sikres: Eventuell fordeling av styremedlemmer på fylkeslagenes årsmøter, dersom det kom mange henvendelser om slik deltakelse. (Det var det ikke. Av de fylkesårsmøtene som var berammet, var det et par som eksplisitt bestilte forbundsleder på besøk. De andre hadde andre opplegg.) Og det skulle sikres at et bredt spekter av "beretningsrelevante" temaer ble problematisert i Bibliotekarens februar-nummer, som utgangspunkt for diskusjoner på de fylkesårsmøtene som ønsker å ta opp slike problemstillinger.

Årsmøte-dispensasjon i Finnmark

Finnmark BF har fått dispensasjon til å avholde årsmøte i sitt fylkeslag 2 uker senere enn vedtektene egentlig krever, på grunn av mulighetene for å samordne dette møtet med at mange likevel vil være samlet ved åpning av nytt bibliotek i Vadsø.

Mange søkere til BF-stilling

Bibliotekarforbundet lyste i januar ut stilling som sekretær/konsulent i sekretariatet, med søknadsfrist 31. januar. Da Bibliotekaren gikk i trykken var antall søknader i ferd med å passere hundre. Dette innebærer at tilsettingsprosessen blir arbeidskrevende for BF-ledelsen, og at det blir en utfordring å innstille riktige personer til stillingen. Det store antallet søkere kan delvis ha med type stilling å gjøre, at den både inviterer de med sekretær- og konsulent-kompetanse. Men hovedsakelig må nok søkermengden tilskrives et arbeidsmarked som er i ferd med å bli tøffere.

... spaltelangs ...

Studietur til Canada

Nordiske Videnskabelige Biblioteksforeningers Forbund (NVBF) sender i begynnelsen av februar ut program og reiseopplegg for en studiereise til Canada i juni 2003. Det vil bli bibliotekbesøk i Montreal, Ottawa og Toronto, og reisen vil avslutte med mulighet for å delta i American Library Association's Annual Conference som i år avholdes sammen med Canadian Library Association 19. - 25. juni i Toronto. Denne konferensen forventes å bli en av de største i sitt slag, med mer enn 20.000 deltakere. Utstillingen som vises i forbindelse med konferensen er også gigantisk. (Se mer om konferensen på www.cla.ca/conference/cla-ala2003/.) Avreise fra Skandinavia er planlagt til 11. juni, med hjemreise 22. juni (ankomst 23. juni). Transport mellom Montreal, Ottawa og Toronto vil foregå med tog. Interesse for turen kan sendes til Poul Erlandsen (poer@DPU.DK). De 20 plassene vil bli besatt etter "først til mølla"-prinsippet.

Møte i Bibliotekparaplyen i februar

Det var berammet møte i bibliotekparaplyen onsdag 5. februar 2003. Blant sakene som skulle behandles, var blant annet status og framdrift for ABM-utvikling, etiske retningslinjer igjen, og engelskspråklig informasjonsmateriell i forbindelse med IFLA 2005. På dette møtet skulle også vedtektene justeres, for å få med at Utdanningsforbundet har takket ja til invitasjonen om deltakelse i Bibliotekparaplyen. Fra før av er følgende organisasjoner med i paraplyen: Bibliotekarforbundet, Forskerforbundets bibliotekforening, Fylkesbiblioteksjefkollegiet, NOLUG, Norsk bibliotekforening, Norsk bok- og bibliotekhistorisk selskap, Norsk fagbibliotekforening, Norsk kommuneforbunds Råd for bibliotekansatte, Kulturforbundet i KFO, Norsk Tjenestetannslag og Skolebibliotekarforeningen i Norge.

En FUKS'ers beretning

Lønnsoppgjøret i 2002 var spesielt. Det samme kan sies om de lokale lønnsforhandlingene i etterkant av det sentrale oppgjøret. Ikke minst antallet forhandlinger som skulle gjennomføres! Nå skulle det forhandles lokalt for medlemmer i to kapitler. De lokale forhandlingene vil med de nye prinsippene bli viktigere for den totale lønnsdannelsen enn tidligere. I det hele tatt var situasjonen en stor utfordring for BF.

■ ■ ■ **Ola Eiksund, medlem av BFs Forhandlingsutvalg for kommunesektoren (FUKS)**

Forbundslederen kom med idéen om å sette ned et *forhandlingsutvalg for kommunesektoren (FUKS)*, som skulle bistå/avlaste sekretariatet i de forestående forhandlingene. Utvalget ble satt sammen av medlemmer som hadde erfaring med lokale forhandlinger, og utvalget "delte" landet seg imellom. Utvalget hadde et "seminar" der vi samla informasjon og la opp strategier. Informasjon om **FUKS** ble spredd så godt som mulig i organisasjonen.

Jeg fikk "tildelt" Agder-fylkene, Telemark og Troms som mitt ansvarsområde. Min jobb skulle være å bistå det regionale og lokale ledd med informasjon og råd i forbindelse med de lokale forhandlingene. I noen tilfeller var det også aktuelt å gjennomføre forhandlinger i "mine" fylker.

FUKS – et godt grep?

Det er kanskje litt for tidlig å skulle svare på hvor vellykket **FUKS** har vært. Fortsatt gjenstår en forhandlingsrunde i kap. 4 (som vi står midt oppi akkurat nå), og utvalget vil først gjøre sin evaluering senere i vår. Likevel: etter responsen å dømme var opprettelsen av **FUKS** et svært godt grep av ledelsen i BF! Telefonene har strømmet på! Jeg har ikke ført noen form for statistikk (og når jeg tenker på min arbeidsgiver er nok det like greit), men pågangen har vært stor.

Det viste seg at det var stor usikkerhet blant BF's forhandlere og tillitsvalgte i forbindelse med de forestående lokale forhandlingene. At delingen i kap. 4 og kap. 5 synes å ha skapt like stor usikkerhet og forvirring rundt omkring i kommunene, gjorde ikke situasjonen bedre. Jeg tror **FUKS** møtte et sterkt behov for informasjon, og at denne informasjonen kan-

skje brakte litt ro inn i en noe usikker og stressa situasjon. Kanskje var det også nyttig å ha noen å diskutere med i forbindelse med utforming av krav, tolkning av tilbud og i de konkrete forhandlingene?

Jeg kan vanskelig vurdere om de som ringte/kontaktet meg fikk god eller riktig hjelp – vi håper at vi i etterkant vil få inn tilbakemeldinger som vil hjelpe oss i vurderingen av dette.

FUKS – et fast utvalg?

Utvalget ble opprettet spesielt for å håndtere situasjonen etter det spesielle oppgjøret i 2002. Forbundsledelsen forutså at det sentrale oppgjøret ville føre til en situasjon med mye usikkerhet i organisasjonen, og at dette ville føre til et stort press på den sentrale ledelsen /sekretariatet.

Det finnes gyldige argumenter både for å avvikle og for å videreføre **FUKS**.

- Oppgjørene de neste årene vil trolig ikke bli like spesielle som i 2002. Organisasjonen vil trolig ikke ha like stort behov for et slikt utvalg ved kommende forhandlinger, og bør derfor avvikles.
- Hvis det viser seg at erfaringene med et forhandlingsutvalg har vært gode, bør ordningen fortsette.

Utvalgets eventuelle framtid må være en vurdering av kostnader målt opp mot nytteverdi. Med forbehold om hva resultatet av en slik vurdering av arbeidet i utvalget vil vise: Jeg tror forhandlingsutvalget bør etableres som et fast utvalg i BF.

Vi må erkjenne at BF er et lite fagforbund med begrensede ressurser. Selv om vi er små har medlemmene de samme behov for informasjon og hjelp som i et stort forbund. Og ikke minst: lønnsforhandlinger er svært viktig for medlemmene. Det er ingen grunn til å tro at disse forholdene vil forandre seg i de nærmeste årene. Alt dette er faktorer som legger et stort arbeidspress på den sentrale ledelsen. Et forhandlingsutvalg vil fungere både som en avlastning for den valgte ledelsen og som en ressursgruppe innen et viktig arbeidsområde for BF. Jeg tror dette vil være en fornuftig og god utnyttelse av våre begrensede ressurser. ■

YS positiv til at lærerne får KS-forhandlinger

YS-leder Randi Bjørgen uttaler at regjeringens forslag om å overføre forhandlingsansvaret for lærere og skoleledere fra staten til KS er en kontroversiell, men modig avgjørelse. Det er dette kommunene har bedt om i alle år. Men det vil stille store krav til KS som arbeidsgiverorganisasjon og kommunene som arbeidsgivere. Det er en forutsetning at KS nå rustes opp slik at de kan takle denne nye utfordringen. YS ser det som en selvfølge at opparbeidede rettigheter ikke forringes som følge av en overføring av forhandlingsansvaret og at skolene får økonomiske rammebetingelser som gir grunnlag for en god personalpolitikk. Regjeringen har imidlertid håndtert saken på en kritikkverdig måte ved at organisasjonene ikke i forkant av beslutningen har vært konsultert og rådført, sier Bjørgen. ■

... spaltelangs ...

Bokbåtklubben i full sving

De tre vestlandsfylkene Hordaland, Sogn og Fjordane, og Møre og Romsdal, driver som kjent bokbåt i et samarbeid. Stoppestedene får besøk to ganger i året, men kan også beholde en god porsjon bøker til felles avbenyttelse mellom hvert gang båten legger til. I tillegg har fylkesbibliotekene i disse fylkene etablert et spesielt tilbud til sine

yngre brukere: Bokbåtklubben! Medlemmene får tilsendt eget blad, og nå er årets første nummer på vei til medlemmene. Her er det boktips fordelt på alderstrinn, full informasjon om vinterens bokbåtrute i eget fylke, konkurranser, tegninger, vitser, m.m. En fargerik - og forhåpentligvis lesestimulerende - trykksak er det blitt, signert de tre fylkesbibliotekene, som iherdig jobber for dette kanskje mest pittoreske bibliotektilbudet i Norge.

Nominasjoner til IFLA

Norsk Bibliotekforening har besluttet å nominere Alex Byrne som kandidat til vervet som president-elect i IFLA, og oppfordrer andre norske IFLA-medlemmer til å gjøre det samme. De øvrige nordiske bibliotekforeningene vil gjøre det samme. Alex Byrne sitter idag i IFLAs Governing board og er leder av IFLAs FAIFE-komite (www.ifla.org/faife/index.htm). NBF har også besluttet å nominere følgende personer til IFLAs Governing board for perioden 2003-2005 og oppfordrer andre norske IFLA-medlemmer til å gjøre det samme: Sissel Nilsen (Nasjonalbiblioteket, Avd. Oslo) og Wu Jianzhong (Shanghai).

... spaltelangs ...

Bibliotekpris til barneavdeling

Bibliotekprisen i Sør-Trøndelag for 2002 er tildelt Barneavdelingen ved Trondheim folkebibliotek. Avdelingen får prisen fordi de står fram som en nytenkende og faglig dyktig formidler av litteratur og kultur til barn og unge i Trondheim. Barneavdelingen har de de siste årene arbeidet aktiv med å framstå som utadvendt, godt synlig, opplevelsesrik, kunnskapsrik og tilpasningsdyktig når det gjelder kontakt med barn og unge, litteraturformidling og samarbeid med barnehager, skoler og andre grupper. Dette har gitt seg utslag i arrangement, besøk fra og til skoler, kurs for lærere, lesekampanjer og mye annet.

Det er Norsk Bibliotekforenings fylkeslag i Sør-Trøndelag som deler ut prisen. I årets jury satt barnebok-anmelder (m.m.) Ola By Rise, forfatter Inga E. Næss, førsteamanuensis Torlaug L. Hoel og bibliotekar Øivin Stav. Prisen består av et diplom laget av tegneseriekunstneren InkaLill, og vil bli delt ut under en regional kulturpolitikerkonferanse i Trondheim 12. februar. Dette er femte gang prisen deles ut. I fjor gikk prisen til Helsefagbiblioteket ved Høgskolen i Sør-Trøndelag.

NBF snakket med KD om bokbuss

28. januar hadde Norsk Bibliotekforening et møte med Kulturdepartementet, for klarlegge holdninger til ulike tiltak for å snu den negative utviklingen med reduksjonen i antall bokbuss i Norge. Statsråd Valgerd Svarstad Haugland var selv til stede, og fra NBF møtte Ruth Ørrholt, Bente Dammen og Tore Kr. Andersen. NBF hadde i forveien oversendt et notat til departementet med en gjennomgang av utviklingen og med forslag til realisering av en nasjonal bokbussplan. Under møtet ble forslaget presentert. Departementet viste til tidligere

Forhandlingsutvalget ble også styre i Buskerud BF

■ ■ ■ Anne Foss, Buskerud BF

I Bibliotekarforbundets barndom i Buskerud, fant vi ut at vi trengte et "kompetansesenter" for forhandlinger i fylket. Vi etablerte derfor et årsmøtevalgt forhandlingsutvalg, bestående av tillitsvalgte, som skulle kunne bistå medlemmene i de enkelte kommunene i forbindelse med lokale forhandlinger. Utvalget har besvart spørsmål, veiledet i forkant av forhandlingene og foretatt sjølve forhandlingen for mange av medlemmene i Buskerud. Våre egne arbeidsgivere har vært storsinnede nok til å se fordelen ved å ha godt skolerte tillitsvalgte, slik at vi har kunnet reise rundt i fylket og forhandle. BF i Buskerud organiserer stort sett bibliotekarer innenfor KS-sektoren, men ett medlem har ansvaret for å kjenne til oppgjørene i statlig sektor og NAVO. Vi har stort sett vært 4-5 tillitsvalgte som har sittet i utvalget og møtene har vært konsentrert på høsten, med et oppsummeringsmøte på nyåret. Det har ikke blitt ført referat fra møtene, som har hatt preg av å være arbeidsmøter. Men utvalget har lagt fram en samla oversikt over forhandlingsresultatene i fylket på hvert årsmøte.

På årsmøtet i 2002 ble forhandlingsutvalgets medlemmer valgt som nytt styre i tråd med føringene fra landsmøtet i BF. I landsmøtepapirene sies det at aktiviteten i lokallagene først og fremst skal fokusere på de tillitsvalgtes behov og lokale forhandlinger. Fra og med dette årsmøtet har vi følgelig ikke hatt et eget forhandlingsutvalg i Buskerud. Det var en naturlig utvikling siden forhandlingsutvalget i kraft av sitt mandat var svært aktive i forhold til medlemmene og dermed stod sterkere i deres bevissthet enn styret gjorde.

Utvalgets medlemmer har hatt stort utbytte av å sitte som resurspersoner på denne måten. Vi har skaffet oss mye verdifull erfaring gjennom forhandlingsjobben, både personlig og faglig. Det er ikke tvil om at vi har tatt på oss oppgaver – for eksempel telefonforhandlinger – som vi aldri hadde gjort hvis vi ikke var nødt til det, og at vi har vokst på det. Vi har ført en statistikk over lønnsforholdene for biblioteksjefene i fylket, og den viser klart at biblioteksjefer organisert i BF har kommet best ut av lønnsoppgjørene de siste åra.

Flere og flere kommuner nekter nå etterhvert medlemmene sine å stille med eksterne forhandlere. Dette er et stort problem for BF og for bibliotekarer som er få, og ofte bare en, i kommunene. Kommunenes restriktive holdninger fører til at vi får problemer med rekrutteringen til BF. Noen bibliotekarer, som vi gjerne skulle hatt som medlemmer, kan i denne situasjonen føle det tryggere å være i en større fagforening lokalt og dermed slippe forhandlingsbiten. Våre medlemmer i disse kommunene kan plutselig oppleve at de må støtte seg på KFO-tillitsvalgte for å få gjennomført forhandlingene. Vi synes at det er et tilbakeskritt når bibliotekarer ikke lenger forhandler for bibliotekarer, sjøl om vi følger opp vedkommende som skal forhandle i forkant. Det blir veldig viktig for oss å få bibliotekfolk til å ta ansvaret for forhandlingene og lønnsdannelsen i egen kommune. Vi må motivere bibliotekarer til å kurse seg i forhandlingsteknikk og avtaleverket og få dem til å tørre å ta ansvar, vise seg fram for arbeidsgiver, kanskje oppnå resultater og til slutt se at forhandlingsspillet kan være ganske morsomt også! ■

Hvem skal gjøre jobben?

Om lønnsutvalget i Vestfold

For best mulig å kunne ivareta BF-medlemmenes interesser i forhold til lønnsutvikling generelt og lønnsforhandlinger spesielt, opprettet BFs fylkeslag i Vestfold for få år siden et forhandlingsutvalg, eller lønnsutvalg som vi har valgt å kalle det. Lønnsutvalgets oppgave skulle være å bistå

lokale tillitsvalgte i forbindelse med lønnsforhandlinger og forhandle for de BF-medlemmene som var eneste BF-medlem i sin virksomhet eller sin kommune.

■ ■ ■ Pippi Døvle Larsen, BF Vestfold

Lønnsutvalget har hele tiden bestått av tre medlemmer, og de siste tre årene er det Liv Andresen, Larvik bibliotek, Hanne Sveen, Tønsberg og Nøtterøy bibliotek og undertegnede, som holder til på Vestfold fylkesbibliotek, som har videreført lønnsutvalgets arbeid.

Organisatorisk er lønnsutvalget underlagt fylkeslagsstyret, og det har hele tiden vært ønskelig at en representant for fylkeslagsstyret skulle sitte i lønnsutvalget. Slik har det da også vært i den tiden lønnsutvalget har eksistert.

Men hvem skal gjøre jobben?

Lønnsutvalget i Vestfold ble opprettet i en tid da lokallagets styre hadde flere oppgaver knyttet til medlemsaktiviteter enn tilfellet er i dag.

Lønnsutvalgets fortsatte eksistens ble derfor grundig belyst og debattert på fylkeslagets årsmøte i 2002. Årsaken til diskusjonen var Landsmøtevedtaket i 2001 om den nye organisasjonsmodellen for BF: *“Lokallagene endrer navn til fylkeslag for å gjøre tydelig at “lokalt” dreier seg om den enkelte arbeidsplass / tillitsvalgte. Aktiviteten forventes å fokusere på de tillitsvalgtes behov og lokale forhandlinger, foruten rekruttering av nye medlemmer. Møtevirksomheten kan begrenses til årsmøte. Fylkeslagene får fortsatt tildelt midler av forbundsstyret til daglig drift av fylkeslagene”* ▶

... spaltelangs ...

regjerings- og Stortingsbehandling hvor øremerkede tilskudd til bokbuss-er ble fjernet, og mente at det hverken i regjeringen eller i Stortinget er noe politisk flertall som tilsier at dette standpunktet er endret.

Under møtet pekte NBF også på at det spesielt er fjerningen av investeringstilskuddet som gjør at den negative utviklingen fortsetter, og foreslo å se myndighetenes økte tilskudd til kulturbygg i sammenheng med de mange kulturformidlingsopp-gaver som bokbussene representerer. Statsråden mente at dette kan være en interessant tilnærming og lovet å se nærmere på denne muligheten, hevder NBFs Tore Kr. Andersen i en melding til postlista biblioteknorge etter møtet.

YS Utviklings-senter reduserer driften

Et flertall på et ekstraordinært representantskapsmøte i YS Utviklings-senter (YSU) har vedtatt å redusere bemanningen fra 5 til 1 ansatt i løpet av året. En tar sikte på å omdanne YSU til et studieforbund som får i oppgave å innrapportere og kanalisere offentlige midler i forbindelse med studietiltak som drives i regi av YS-forbundenes selv.

Vedtaket om å redusere driften må ses på bakgrunn av svake økonomiske resultater de siste årene. Ved årsskiftet var egenkapitalen brukt opp. YSUs representanskap valgte et nytt styre 30. oktober i fjor, dette foreslo fortsatt drift, basert på 80 % bemanning. Men et flertall i representantskapet på 61 mot 57 stemmer fant ikke grunnlag for å drive etter den foreslåtte modellen. Samtidig ga representantskapet styret anerkjennelse for den jobben som er gjort. De ansatte foreslo fortsatt drift med 60 % bemanning, men heller ikke dette fikk flertall av eierne.

- Jeg beklager vedtaket, men respekterer samtidig flertallets syn, sier styreleder Eli Vinje. – Vi skal nå se på konsekvensene: De innebærer

... spaltelangs ...

blant annet nye vedtekter slik at YSU fremstår som et godkjent studieforbund. Det må også lages nytt budsjett for inneværende år og nye styringsdokumenter frem til 2005, sier hun.

20 millioner flere arbeidsledige

IT-krakk og 11. september har ført 20 millioner flere menneske ut i arbeidsledighet de siste to åra, melder LO-aktuelt. – Dette er en dramatisk utvikling, sier Juan Somavia. Han er generaldirektør i ILO (Den internasjonale arbeidsorganisasjonen) som har laget rapporten om arbeidsledigheten på verdensplan. Til sammen er det nå 180 millioner mennesker i verden som savner jobb. Og det er altså nedgangen i verdensøkonomien etter terrorangrepene i USA 11. september 2001 og krakket i IKT-bransjen som må bære hovedskylda for denne utviklingen, ifølge ILO.

Kvinner og unge er hardest rammet av økningen i antall arbeidsledige, fordi de dominerer i jobber som er spesielt sårbare for økonomiske svingninger. De eksportrettede industriene i utviklingslandene selger mindre når økonomien i vesten går dårlig. For eksempel er konfeksjonsindustrien, som stort sett sysselsetter kvinner, svært utsatt, heter det i rapporten.

– Når så mange mennesker går ut i ledighet - og som regel fattigdom - vil det forsinke en oppgang i verdensøkonomien, spør Juan Somavia. I Latin-Amerika er det nå en ledighet på 10 prosent. Omtrent samtlige land i regionen har måttet tåle økonomisk nedtur de siste to åra. Argentina har en arbeidsledighet på 20 prosent.

Arbeidstakere som regnes som fattige – det vil si de som lever for under én amerikansk dollar om dagen – blir stadig flere. Nå er tallet 550 millioner. – Økende ledighet og fattigdom kan få alvorlig konsekvenser for den sosiale og økonomiske stabiliteten i store deler av verden, påpeker ILOs generaldirektør. Somavia mener det

- Lønnsutvalget i Vestfold fylkeslag ble nedsatt nettopp for å “fokusere på tillitsvalgtes behov og lokale forhandlinger” – plutselig fikk vi en organisasjonsmodell som forutsatte at fylkeslagsstyret skulle gjøre det samme. Var det da nødvendig å videreføre ordningen med lønnsutvalg? Hvis ja – hva skulle så forskjellen være på fylkeslagsstyrets og lønnsutvalgets arbeid?

Dette ble diskutert på årsmøtet og responsen fra medlemmene var ikke entydig. Noen mente lønnsutvalget burde bestå, andre mente det hadde utspilt sin rolle. I et lite fylkeslag med få aktive medlemmer, blir det fort personavhengig. Sittende styremedlemmer ga uttrykk for at de ikke kunne tenke seg lønnsutvalgets oppgaver og vice versa. Vedtaket i fylkeslagets årsmøte ble derfor et kompromiss: *“BFs fylkeslagsstyre gis fullmakt til å vurdere lønnsutvalgets sammensetting og videreføring. I henhold til BFs nye organisasjonsmodell skal aktiviteten i fylkeslaget fokusere på de tillitsvalgtes behov og lokale forhandlinger, foruten rekruttering av nye medlemmer, og det blir derfor opp til fylkeslagsstyret til enhver tid å bestemme hvordan disse oppgavene best ivaretas.”*

Dette tror jeg er en god løsning. Jeg skal innrømme at jeg selv var en av pådriverne for å få lønnsutvalget avvirket for et års tid siden. Det virket unødvendig, syntes jeg, at fylkeslagsstyret og lønnsutvalget skulle sitte med så og si samme mandat. Som fylkeslagsleder var jeg vel kjent med problemstillingen *“hvordan få folk til å stille til valg i fylkeslagsstyret”*, og det virket besnærende å skulle skaffe færre folk til færre tillitsverv.

I etterkant har jeg endret mening. Det er faktisk helt omvendt: Jo flere folk som engasjerer seg, jo lettere blir det å skaffe folk til tillitsvervene også. For ikke å snakke om at det blir så mye enklere å få utført jobben når det er flere som har opparbeidet seg kompetanse, erfaring og innsikt i problemstillingene.

FUKS og Anne Woje – uvurderlig hjelp!

Ikke minst det siste tariffoppgjøret innenfor KS-sektoren viste at vi kan trenge å være mange med innsikt og anledning til å stille opp for kolleger når det gjelder lønnsutvikling. Spørsmålene har vært mange i etterkant av tariffoppgjøret, og det har nok vært en del usikkerhet, ikke bare blant BF-medlemmene, men også blant arbeidsgiverne som i likhet med oss fikk mye nytt å forholde seg til. Det gikk over stokk og stein i blant, og da var det utrolig godt å vite at vi ikke bare hadde forbundsledelsen, men også et nyopprettet FUKS (BFs forhandlingsutvalg for KS-sektoren) i ryggen. Til alt overmål fikk vi Anne Woje som “vår” FUKS-representant, og for å omskrive ordene til en annen østfolding: *“Hun må være pustet på av forhandlingsgutene”*.

Lønnsutvalgsarbeidet har uten tvil bidratt til å heve kompetansen rundt lønns- og forhandlingsspørsmål blant medlemmene av lønnsutvalget. Vi har utelukkende positive erfaringer med å finne ut av ting i fellesskap. Likevel er det nesten til å bli forundret over hvor mange nye problemstillinger og spørsmål som dukker opp blant medlemmene. Når vi ikke har kunnet svare, har vi måttet henvende oss til Anne Woje i FUKS. Det har vært godt å ha noen å diskutere og rådføre seg med – en som ikke er følelsesmessig engasjert, og som kan ha en saklig distanse til forhandlingene. Vår erfaring er at FUKS-medlemmene følger opp på en god måte, og at kompetansen i FUKS har vært til uvurderlig hjelp.

Hvordan jobber vi?

Lønnsutvalget i Vestfold sender ut et informasjonsbrev til alle

medlemmene av fylkeslaget i god tid før lønnsforhandlingene. Der inviteres alle "enslige" BF-medlemmer til å melde fra hvis de trenger hjelp med årets forhandlinger. Er man to eller flere BF-medlemmer på samme arbeidsplass oppfordres man til å gjennomføre forhandlingene selv. Lønnsutvalget bistår selvfølgelig også disse medlemmene med råd og veiledning dersom det er behov for det og i den grad vi er i stand til det. I enkelte tilfeller har vi også forhandlet i kommuner med mer enn ett BF-medlem. I 2002 stilte lønnsutvalget opp for BF-medlemmer i Holmestrand, Sandefjord, Tjøme og delvis også i Hof.

Stebarna

Alle tre medlemmer av forhandlingsutvalget i dag tilhører selv KS-sektoren. Dette har skapt nye utfordringer som vi blir nødt til å jobbe med fremover. Når de ringte fra statssektoren i høst og trengte hjelp til rundebordsforhandlinger, for eksempel, var det dessverre ingen av oss som følte oss kompetente nok, verken i forhold til forhandlingsområde, eller forhandlingsform. NAVO er en annen utfordring. I Vestfold har vi nå så få medlemmer i NAVO at vi må søke samarbeid med andre organisasjoner. Da er det greit å være et YS-forbund.

Noe for andre

Er lønnsutvalg å anbefale? Ubetinget ja. – Bør det vedtektsfestes for å sikre medlemmene rettigheter i fht. å kunne ta seg fri for å forhandle for andre? Tja – jeg er veldig fornøyd med Vestfold-modellen der det til enhver tid er opp til fylkeslagsstyret å vurdere om det trengs et lønnsutvalg eller ikke. Men så har da heller ingen av oss i lønnsutvalget støtt på problemer med å få fri for å forhandle for kolleger. En av grunnene til det kan være at det ikke har blitt så mange eksterne forhandlingsrunder på oss, en annen grunn kan ha med Vestfolds geografi å gjøre. Fra Tønsberg når vi de fleste steder og virksomheter i løpet av en drøy halvtimes bilkjøring. Lønnsutvalget i Vestfold oppfordrer dessuten sterkt alle som er to eller flere BF-medlemmer i sin virksomhet til å gjennomføre forhandlingene selv. Ikke bare for å spare lønnsutvalget for ekstra arbeid, men også ut fra troen på at den som kjenner virksomheten og arbeidstakerne vil gjøre den beste jobben i forhandlingene

Er det kanskje en idé at man heller vedtektsfester FUKS? ■

Leier ut e-pensum

Stockholms universitetsbibliotek har startet utleie av pensumlitteratur i e-bokformat. – E-boka utgjør ingen trussel for bibliotekene, snarere skaper den nye muligheter, sier Wilhelm Widmark ved biblioteket til Klassekampen. Han deltok på konferansen *E-boka – slutten på biblioteket?* i Oslo i januar.

Bakgrunnen er at det ved semesterstart ofte er kaotiske tilstander ved universitetsbibliotek og bokhandlere. Alle som har vært student vet hvor vanskelig det kan være å få tak i pensumlitteraturen. Hva gjør vi med det, tenkte bibliotekarene i Stockholm. Og svaret fant de i e-boka. For 34 kroner kan studenten nå få 24 timers aktiv lesetid, for 59 kroner 120 timer. Avgiften dekker moms, forlagserstatning, transaksjonsutgifter, m.m. Biblioteket tjener ikke penger på ordningen. ■

... spaltelangs ...

trengs minst én milliard nye jobber de neste ti åra for å nå FN's målsetting om å halvere antallet fattige innen 2015.

60 prosent av verdens arbeidstakere vil innen 2010 bo i Asia. Kina alene står alene for 25 prosent. Det er derfor her brorparten av de nye jobbene må komme, ifølge ILO.

Dramatisk arbeidsledighet blant funksjonshemmede

Dramatiske tall om arbeidsledigheten blant funksjonshemmede er lagt fram av det økonomiske analysebyrået ECON, melder LO-aktuelt. Nå lover statsråd Victor D. Norman å intensivere arbeidet for å inkludere flere funksjonshemmede i arbeidslivet. ECON-undersøkelsen sammenligner arbeidsmarkedssituasjonen for synshemmede, hørselhemmede og rullestolbrukere med funksjonshemmede og befolkningen ellers på arbeidsmarkedet. Mens 77 prosent av hele befolkningen regnes som sysselsatte, er andelen blant synshemmede 44 prosent og blant rullestolbrukere bare 23 prosent. Under 40 prosent av funksjonshemmede regner yrkesaktivitet som sin hovedsakelige virksomhet. Blant synshemmede jobber rundt halvparten av de sysselsatte deltid. Den tilsvarende andelen blant rullestolbrukere er hele 80 prosent. Samtidig påpekes det i undersøkelsen at et flertall i disse gruppene ikke oppsøker Aetat. Årsaken kan ifølge ECON være at dette flertallet har hatt negative erfaringer, eller at de rett og slett trenger hjelp til å komme seg i arbeid.

Frykter kollaps av sykehusreformen

Til tross for at sykehusreformen kun har virket i litt over ett år, har direktørene ved flere av helseforetakene sluttet. Samtidig må sykehusene spare 2 milliarder kroner i forhold til budsjettet i år og 1 milliard til neste år. – Dette er bekymringsfullt sier YS-

... spaltelangs ...

leder Randi Bjørgen og etterlyser en gjennomgang av rammene for ledelse av helseforetakene.

Bakgrunnen for sykehusreformen var at sykehusene gikk med store underskudd. Med statlig overtakelse har målet vært flerdelt: Fra effektivisering og kontroll med økonomien, til økt brukerinnflytelse og kvalitet i tjenestetilbudet. - Det gledelige etter ett års virke er jo at ventetid, venteliste og antall korridorpasienter er blitt redusert, sier YS-leder Randi Bjørgen og fortsetter: - Imidlertid er jeg oppriktig bekymret over fortsatt store underskudd og hyppige skifter i ledelsen ved flere av helseforetakene. YS-lederen viser til at helseministeren like før jul bekreftet at utfordringene i tiden fremover blant annet er effektivisering og kostnadskontroll.

- Tallene viser at det på 90-tallet var en markant økning av antall årsverk særlig for leger og sykepleiere, uten at dette ga seg utslag i tilsvarende økning i behandling av pasienter, påpeker Bjørgen og fortsetter: - Det er derfor betimelig å stille spørsmål om alle ressurser utnyttes godt nok. Vi må ikke glemme at helsevesenet består av en rekke andre yrkesgrupper og merkantilt personell. Jeg tror tiden er overmoden for å se på utnyttelsen av alle profesjonene på en helt ny måte, og der tror jeg det kan være store økonomiske gevinster å hente.

YS-lederen understreker at hun støtter intensjonene i helsereformen: Gode og likeverdige helsetjenester til alle. - Visjonen bak helsereformen er god, og heldigvis ser vi fremskritt på en rekke områder. Men det er et alvorlig varsko når man fortsatt ikke klarer å få økonomien i balanse, samtidig som ledelsen ved flere av foretakene kaster inn håndkleet etter kun et års virke, sier Bjørgen og avslutter: - Dersom vi ikke får orden i økonomien og samtidig sørger for at ledelsen av foretakene blir levelig, frykter jeg for kollaps av reformen.

Fokus på den besværlige pensjonen:

Finansiering av folketrygden – i dag og i morgen

I forbindelse med rapporten som Pensjonskommissjonen har lagt fram, belyser YS i en serie artikler utfordringene ved dagens pensjonssystem og mulige løsninger. Her er andre artikkel, om dagens og morgendagens finansiering av folketrygden.

Det er de yrkesaktive som til enhver tid må betale de nødvendige overføringene til pensjonistene. Siden det i fremtiden blir flere eldre og færre yngre, og flere pensjonister i forhold til tallet på yrkesaktive, er det usikkerhet om hvordan man skal klare å opprettholde dette pensjonssystemet.

Det er mange som mener man bør bruke oljefondet helt eller delvis til å finansiere pensjonsutgiftene i framtida. Tanken er at staten skal kunne bruke hele eller deler av overskuddet på statsbudsjettet for å avhjelpe finansieringen av pensjonene senere når eldrebølgen kommer for fullt.

Siden det er stor usikkerhet rundt fremtidige pensjoner, er det viktig at hver enkelt får større klarhet i hva utbetalingen blir når man blir pensjonist. Det vil være spesielt viktig for å kunne avgjøre hvilke tilleggsordninger man eventuelt bør tegne.

Nettopp for å kunne klare dette på en bedre måte enn i dag, har YS (og LO) foreslått at selve folketrygdsystemet kan beholdes, men regelverket må forbedres betraktelig. Blant annet må innstrammingene som fant sted i 1992 reverseres slik at man igjen opptjener full tilleggspensjon opptil minst 8 ganger grunnbeløpet (G) – dvs minst 433.000 kroner i inntekt. Dessuten må man forbedre regelverket slik at langt færre blir minstepensjonister enn tilfellet er i dag.

Sist men ikke minst: Myndighetene må forplikte seg til å øke grunnbeløpet i takt med lønnsutviklingen for de yrkesaktive. Dersom G-en fullt ut hadde fulgt den alminnelige lønnsveksten i samfunnet ville den i dag vært 31% høyere enn den faktisk er. Alle som har løpende pensjoner i dag, har derfor lavere pensjon enn de ellers ville hatt. ■

Pensjon fra 60 til 75 år?

Kommunenes Sentralforbund (KS) satser på en frisk pensjonsdebutt. Arbeidsgiverne i kommunesektoren lanserer fleksibel pensjonsalder fra 60 til 75 år! Den reelle pensjonsalderen i norske kommuner er nå bare så vidt over 55 år (inkludert de som er uføretrygdede). - Vi trenger flere som jobber lenger. Det krever fleksibilitet, og at vi diskuterer en rekke ulike løsninger, sier KS-forhandlingsleder Erik Bartnes til LO-aktuelt. Med en ny, fleksibel løsning mener Bartnes at behovet for avtalefestet pensjon (AFP) og særaldersgrenser vil forsvinne. Men det skal lønne seg å jobbe lenge: Pensjonen blir større for hvert år du orker å jobbe etter fylte 60 år, ifølge et debattopplegg fra KS. ■

TIDEMANN **4** **BIBLIOTEKSYSTEM®**
-fremtidens bibliotek

**Leselyst fortjener god service
-vi gir deg verktøyet!**

BIBLIOTEKSERVICE AS
- navnet på god service

Arbeidsgleden sitter løst i alle grupper

Arbeidsgleden fordeler seg likt mellom aldergruppene, viser en undersøkelse som MMI har gjort på vegne av Senter for seniorpolitikk. Blant de som daglig gleder seg til å komme på jobb, er de flest mellom 50 og 59 år og/eller har høy utdannelse.

- Kartleggingen slår sprekker i myten om at eldre arbeidstakere ramler av lasset og bare drømmer om en pensjonisttilværelse, sier direktør Åsmund Lunde ved Senter for seniorpolitikk.

■ ■ ■ Anne Evensen, SSP

- Arbeidsglede er en kjent indikator for motivasjon til gjøre en god jobb. Når det avdekkes at arbeidsgleden er like sterk uansett aldersgruppe, er det en viktig påminnelse om at høy alder ikke er noen god målestokk for om du har noe å bidra med i arbeidslivet, sier han

Kartleggingen er foretatt blant 1000 personer over 15 år. I undersøkelsen er det så godt som ingen forskjeller mellom aldersgruppene når det gjelder trivsel på jobben og tilfredshet med arbeidsoppgavene. Nesten tre fjerdedeler av respondentene gleder seg alltid eller som oftest til å gå på jobben. De som er under 30 år gamle, gleder seg minst. Hele 92 prosent

svarer at de trives meget godt eller godt på arbeidsplassen sin.

Undersøkelsen kartlegger også om de fleste av oss trives med arbeidsoppgavene vi utfører. 90 prosent svarer at de er meget godt eller ganske fornøyd. Personer i alderen 50-59 år svarer i større grad enn de øvrige at de er meget godt fornøyd med sine arbeidsoppgaver. Ingen svarer at de mestrer arbeidsoppgavene sine dårlig. 96 prosent svare at de mestrer arbeidsoppgavene meget godt eller ganske godt.

Øvrige funn:

- Henholdsvis 25 og 24 prosent svarer at godt arbeidsmiljø og hyggelige kolleger er det viktigste for å skape arbeidsglede
- Næringslivsledere svarer i større grad enn de øvrige spurte at de faglige sidene ved jobben er viktigere enn de sosiale.
- Næringslivslederne mener at det å trives på jobben og ha meningsfulle oppgaver er hovedinnholdet i begrepet arbeidsglede
- 13 prosent av lederne mener at åpenhet mellom ansatte og ledelse er et av de viktigste bidragene til arbeidsglede
- 38 prosent av alle de spurte sier de gleder seg til å gå av med pensjon.

Hele kartleggingen finner du på www.seniorpolitikk.no. ■

Norske innkjøpere på bokmessa i Kairo

Den 35. internasjonale bokmessa i Kairo gikk av stabelen i månedsskiftet januar/februar. Gigantarrangementet samlet i år 3125 utgivere fra 97 land. Her kobles forfattere, forleggere, oversettere, bokhandlere og bibliotekarer, som på andre bokmesser. Men det som særpreger denne messa, er

Bokinnkjøpere i Kairo: Kirsten Leth Nielsen (t.v.) og Goran Hajo fra Det flerspråklige bibliotek. (Foto: E. Bergan)

det enorme direktesalget av bøker, særlig til studenter og akademikere. For utvalget er større og bøkene billigere enn hva bokhandlerne kan tilby resten av året.

På messa finner vi også Kirsten Leth Nielsen og Goran Hajo fra Det flerspråklige bibliotek i Oslo. De kjøper både til eget bibliotek, og på oppdrag fra 16 andre norske bibliotek. Det er hardt arbeid, men de får god hjelp av en representant for det lokale forlaget Al Ahram. I dagervis går de fra bod til bod og sjekker de nyeste utgivelsene fra Libanon, Abu Dhabi, Syria, Egypt, osv. Til glede for store brukergrupper i norske bibliotek. ■

Vi takker alle våre forbindelser for nok et godt Bibliofil-år!

Vi har de siste årene lagt vekt på utvikling av publikumsrettede tjenester som gjør bibliotekbruken lettere tilgjengelig og mer spennende.

Ut fra reaksjonen hos våre kunder og deres lånere har vi lykket !

Takk til våre kunder som har vært med på å utvikle og teste de gode løsningene !

BIBLIOFIL levert av
Det komplette EDB system

Bernt Lage Breivoll

Fakkeltog som ung politikk

Fakkeltog i Oslo 12. desember er langt den mest interessante protesten mot forslaget til ny biblioteklov. Ikke på grunn av det store budskapet, det var identisk med veropene resten av norsk bibliotekvesen har gitt røst til de siste månedene. Jeg synes ikke at loven

er så fæl og har ikke tent så mye som en zippo mot den, men det er ikke poenget her. Fakkeltog var en kul greie ikke på grunn av hva det sa til verden, men på grunn av hvem som sa det og hvordan, og hvor høyt de sa det og til hvem.

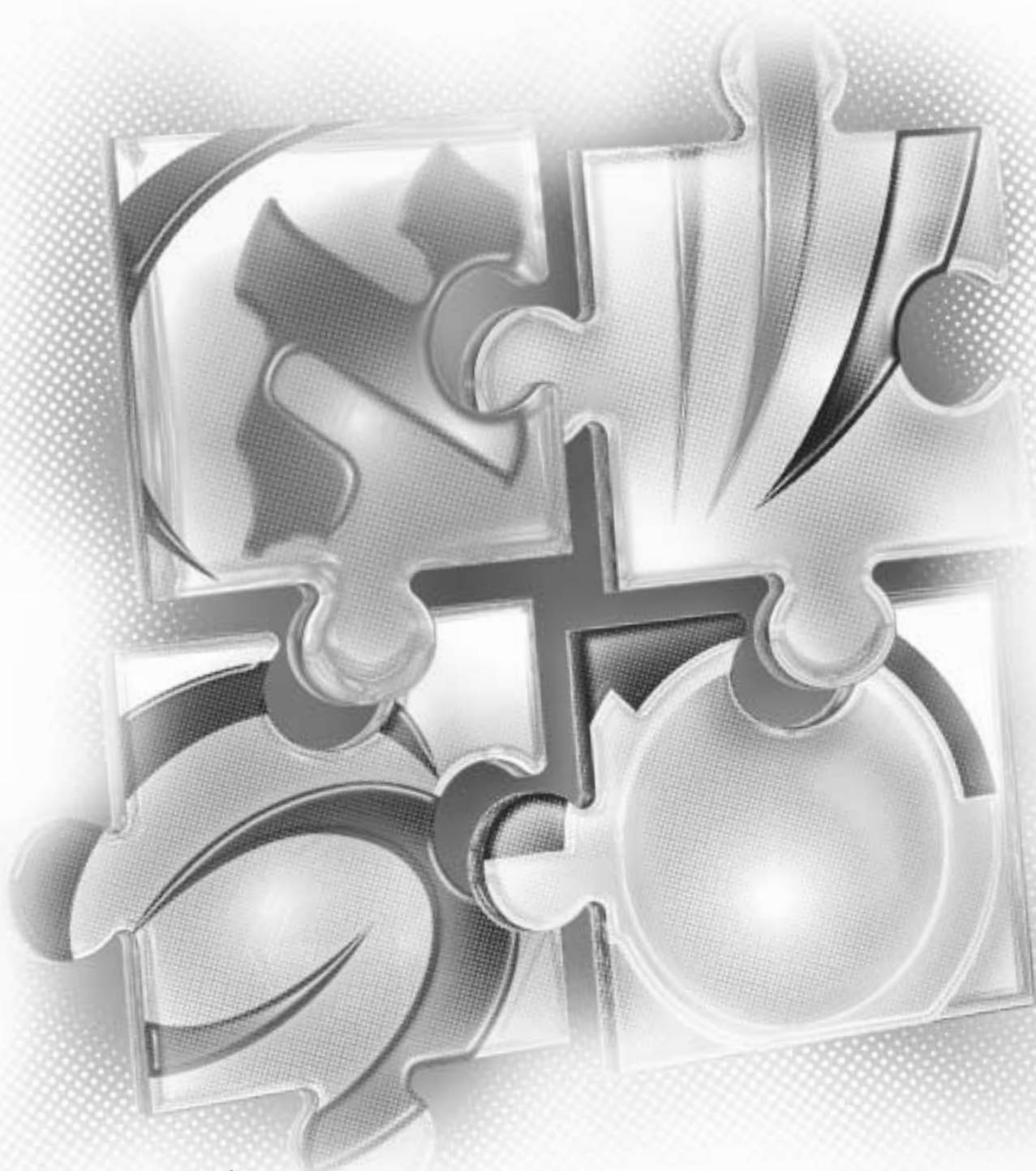
Fakkeltog er første manifestasjon innen norsk bibliotekvesen av det som er blitt ung politikk: Ad hoc-organisasjoner med et aksjonspreget engasjement i en gitt kampsak i stedet for klassisk organisasjonsarbeid – tenk Attac eller Greenpeace. Det fulgte den nye oppskriften på ungdommelig engasjement og hybris med en nesten komisk nøyaktighet. Fakkeltog ble organisert av en ad hoc-arbeidsgruppe i Studentutvalget ved Høgskolen i Oslo. Oslo og Tromsø er ungdoms- og studentmiljøene i bibliotekland og de selvfølgelig arnestedene for halvrevolusjonære organisasjoner; arketypiske drivhus for sprelsk ideologi (jeg gikk riktignok på Høgskolen for et halvt år siden og kan ikke huske den som et arnested for noe som helst, men der kan man se...). Arbeidsgruppen var temmelig nøyaktig tre uker gammel da fakkeltog gikk; den dukket opp fra det store intet som en respons på lovforlaget – eller rettere sagt på initiativ fra en håndfull individer i en bekymret og murrende studentmasse. Gruppen hadde ingen overordnet plan, ikke noe samlet syn på bibliotekvesenet og ingen visjon om tålmodig arbeid for biblioteksaken. Den hadde en blink, bibliotekloven, og kunne gå etter den uten hensyn til noe annet. Ingen lobbyvirksomhet eller "påvirkning" for komiteen; det ligger ikke for ungdommen å smigre og lokke. I stedet gjorde man noe som var enkelt og direkte og fleksibelt og *raskt*, og hadde en fiks ferdig aksjon klar mindre enn en måned fra man begynte å snakke. Og man gjorde noe som var dramatisk, noe høylytt og lett synlig, noe med action og effekter i, og kanskje like viktig: noe som ga arbeidsgruppen selv og studentmassen en rolle, og da både i betydningen en plass

i og en betydning i verden, og i betydningen en forestilling som andre ser. Altså: se på oss!

Og det virket. Plutselig var noen helt ukjente studenter ved Høgskolen, de laveste av de lave i bibliotekvesenet, forvandlet til viktige figurer i norsk bibliotekpolitikk. De ærverdige og solide bibliotekorganisasjonene som Norsk Bibliotekforening og Bibliotekarforbundet sendte sine forbløffede men likevel varme støtteerklæringer. Middelaldrende bibliotekarer fra hele Oslo-området møtte opp i lilla skjert for å synge gamle kampsanger. Norsk bibliotekvesen marsjerte mot Stortinget med hellig vrede brennende i samstemte hjerter. Selveste Valgerd måtte ut på trappen og forsvare seg, forbauset og oppbragt ifølge skadefro referater. Jan Kjærstad og Geir Pollen var til stede. Kort sagt: Alle som var med, og særlig noen studenter ved Høgskolen som hadde drømt frem fakkeltog, fikk det helt store kicket ut av det. Hvis du ikke tror at det var et kick, så les nettsidene <http://www.stud.hio.no/%7Es109558/valgerd/biblioteklov.htm> og http://www.norskbiibliotekforening.no/Nyheter/2002/fakkeltog_bilder.htm.

Poenget er ikke å trekke i tvil idealismen som ligger bak ved å peke på at det må ha vært veldig moro å gå i fakkeltog. Jeg hevder tvert imot at politisk arbeid i dag er nødt til å velge metoder som først og fremst tar vare på entusiasmen og arbeidslysten hos de som kjemper for saken. Hvor mye av appellen til ad hoc-organisasjonene skyldes at det er så mye enklere å nå toppen eller å få toppen i tale når man starter sin egen organisasjon? Dette er det de klassiske organisasjonene konkurrerer med, og taper for! Komiteen har dermed et resultat de kan arbeide videre med, et resultat de kan ønske og ville arbeide videre med. Det er viktigere for det de ønsker å oppnå enn den øyeblikkelige effekten av toget. Jeg mener videre at komiteen har handlet prinsipielt riktig når de har valgt en åpen og offentlig aksjonsform snarere enn den lobbyvirksomheten tradisjonelle bibliotekorganisasjoner har pleid å foretrekke. Et offentlig bibliotekvesen må handle om ytrings- og informasjonsfrihet; og kampen om det må utkjempes *offentlig* – ikke ved at vi finner "noen å snakke med" i en eller annen korridor. ■

Bernt Lage Breivoll er fast spaltist i Bibliotekaren. Han er nyutdanna bibliotekar fra HiO, og har ellers bl.a. flere års studier innen litteraturvitenskap. Breivoll har også vært redaktør for [sine nomine], tidsskrift for bibliotek- og informasjonsstudiene.

Her er **brikkene** du mangler!

Aleph og Mikromarc er velkjente IT-systemer for norske bibliotek. Nå lanserer vi MetaLib og SFX og skaper dermed et unikt totalkonsept for søking og håndtering av informasjon i bibliotekmiljøer.

Konseptet har fått navnet ebib. Delene i ebib passer perfekt sammen (dette gjelder også sammen med hvilket som helst annet biblioteksystem), samtidig som de fungerer utmerket alene. Det ene er med andre ord ikke avhengig av det andre, men utfyller hverandre optimalt og gir deg helt nye muligheter når du skal søke og finne informasjon internt og der ute.

Uansett om du i dag benytter Aleph, Mikromarc eller et annet IT-system, er MetaLib og SFX de siste brikkene du manglet. Ditt biblioteksystem har blitt et informasjonssystem.

www.bibits.no

Noen kaller det en **revolusjon**. Vi kaller det **ebib**.

ebib
Aleph_MetaLib_Mikromarc_SFX

En sømløs bibliotekstruktur?

■ ■ ■ **Richard Madsen,**
medlem av forbundsstyret i BF

Høringsfristen for bibliotekloven har gått ut for et par måneder siden. Vi har hatt en velsignet høst med mange og til dels store overskrifter, og for en sjelden gangs skyld mye oppmerksomhet. Det har faktisk vært et variert fokus på bibliotek i media over tildels lang tid og det har vært tilløp til debatt. Dette har nå stilnet av. Ingenting varer evig. Slik er verden, men nå er det viktig å bruke tida framover til å diskutere og holde problemstillingen varm rundt omkring i bibliotekmiljøet. For vi er alle klar over at dette var bare første etappe.

Det vil i alle tilfelle utarbeides en odelstingsproposisjon (Ot.prp.) pga. at Statens bibliotektilsyn ble avviklet fra 1. januar 2003. I følge departementet vil denne proposisjonen mest sannsynlig foreligge før påske. Om den så vil bli behandlet i Stortingets organer før sommerferien, er foreløpig ikke klart. Det som er spennende er selvfølgelig om den *bare* vil si noe om at Statens oppgaver innenfor bibliotekloven overføres fra Statens bibliotektilsyn til ABM-utvikling (§ 13), og at høringsuttalelsene og de høylytte markeringene både innenfor og utenfor bibliotekmiljøet har ført til at de mer kontroversielle sakene er utsatt til den bebudede utredningen.

Det kan selvfølgelig tenkes at departementet ikke har tatt hensyn til de nærmest entydige signalene i høringsuttalelsene, og legger fram en ot.prp. som inneholder mer enn endringen av § 13. Vi vil da gå inn i en noe lengre maraton som vil vare fram til ot.prp.en legges fram for de avgjørende politiske organer. Og vi vil fortsatt måtte arbeide med de

problemstillingene som var sentrale i høstens markeringer: Om kommunene skal være pålagt å ha et folkebibliotek, eller bare et folkebibliotektilbud; i hvilken grad kommunene skal ha bibliotekfaglig utdannet personale, eventuelt knyttet opp mot en bestemt stilling; om fylkesbibliotekene fremdeles skal være knyttet opp mot fjernlånstjenester. Konsekvensene vil da være at den store diskusjonen omkring den nødvendig modernisering av biblioteksektoren rundt sentrale honnørord som det sømløse bibliotek, vil måtte utsettes og vi vil gå inn i en noe lengre ørkenvandring. Jeg håper og tror at dette er en lite sannsynlig utvikling.

Hvordan forholder vi oss så videre i denne saken hvis det går som vi håper? I utgangspunktet må vi i alle fall forholde oss til de tre hovedpremissene for utviklingen på kommunal sektor: Kommunal selvvråderett, effektivisering av offentlig sektor ved bl.a. sammenslåing av kommuner og økt samarbeid, og til sist privatisering av offentlig sektor. Disse faktorene legger selvfølgelig sterke føringer for utviklingen på alle områder innen det offentlige, også bibliotek.

Mer problematisk tror jeg de interne skjærene i bibliotekvesenet er, og det å få realisert et *sømløst* bibliotektilbud som omfatter kommunale, fylkeskommunale og ikke minst statlige bibliotek, samt de forvaltningsmessige forviklinger med to departementer. Men samtidig tror jeg at dette kan være en fordel. Vi må ikke bare forholde oss til føringer. Det vil være et noe friere politisk område, og vi får mulighet til å utvikle vårt felt med litt frie tøyler.

Jeg tror det er viktig å ta vare på og bruke de motsetningene som finnes innen biblioteksektoren m.h.t. utviklingen mot en sømløs struktur. Hvordan dette konkret skal foregå, er umulig for meg å si. Til det kjenner jeg for få av spillerne på de forskjellige biblioteksarenaene og deres utgangspunkt. Men det er av aller største viktighet, for de som blir sentrale aktører videre, å **ikke** være redd for at motsetninger skal synes utad. Snarere tvert i mot. Etter mitt syn var stridighetene rundt betalingssetter for fjernlån for et par år siden en vekker for mange av oss om hvor viktig interne stridigheter kan være for å få nødvendig oppmerksomhet på den store arenaen utenfor bibliotekfeltet. Oppmerksomheten som bibliotekloven har fått i høst er et godt springbrett for videre arbeid, og det ligger heldigvis tilstrekkelig brennbart stoff rett foran nesa på oss. ■

Bør flere kvinnelige bibliotekarer profileres i media?

Hvordan er det med kjønnsfordelinga når bibliotekarer henvender seg til media, eller når media - noe sjeldnere - spør oss om å kommentere en aktuell sak? Journalist Marte Stubberød Eielsens i Klassekampen aktualiserer dette spørsmålet med sin Kommentar-spalte der 9. januar 2003:

"Flere kvinnelige kilder! Dette er et krav som repeteres overfor oss journalister og et krav vi i alle fall her i avisa forsøker å etterstrebe. I et kvinne-dominert felt som bokbransjen burde kvinnelige kilder ikke være vanskelige å oppdrive. Tenk bare på alle kvinnelige bibliotekarer, bokhandlere og forlagsansatte. De tre største norske forlagene har en kvinneandel på over 50 prosent. Ifølge Norsk Mediebarometer leste 17 prosent av alle menn og 26 prosent av alle kvinner skjønnlitterære bøker i 2001. Kvinner bruker også mer tid på boklesing enn menn. En fersk undersøkelse fra Bokhandlerforeningen viser at halvparten av alle norske menn ikke kjøpte en eneste bok i fjor, mens det tilsvarende tallet for kvinner er 30 prosent.

Bokbransjen har i det siste fått mye medieoppmerksomhet. Bokutredninger, fastpris, moms, bransjeavtalen, forfatterrettigheter, bokklubbkonkurransen, bokpris og returrett i bokklubbene er noe av det som har vært diskutert. Høyt hårfeste og ditto slipsfaktor er fellesnevneren for de aller fleste av dem som har uttalt seg i bokdebattene. Lederne i forfatterforeningene, Forleggerforeningen, samt de forlagsdirektører som snakker bransjepolitikk, er alle menn. Ni av ni bokutredere for Norsk Kulturråd er menn. Men Bokhandlerforeningen får snart ny kvinnelig direktør. Vi gleder oss."

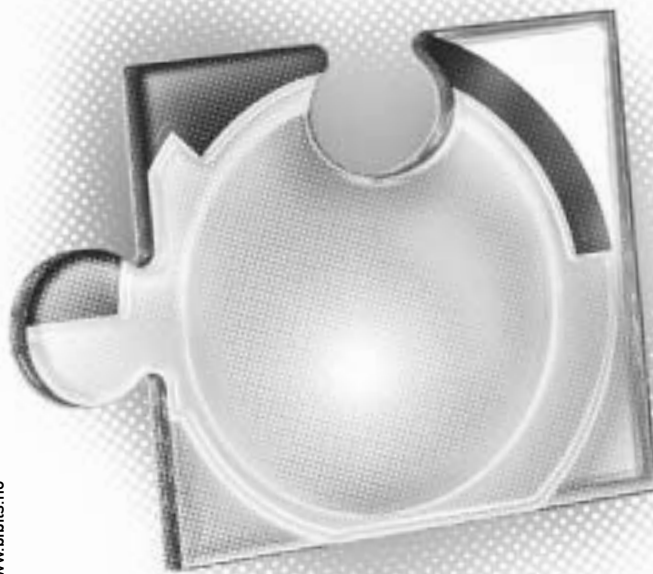
Hun skriver selvsagt mer. Men her ser vi et mulig dilemma for bibliotekarer: Skal vi bevisst profilere mannlige bibliotekarer, for ikke å bidra til myten om at bibliotekarer = kvinner? Eller skal vi profilere kvinnelige bibliotekarer for å kverke myten talspersoner/ledere = menn? Eller ordner dette seg greitt på naturlig vis? ■

Hvilken bok velger jeg i dag?

Britiske bibliotek kan nå tilby sine brukere en ny måte å søke i skjønnlitteratur. På adressa www.whichbook.net kan du på en artig og intuitiv måte finne bøker som samsvarer med stemninga du er i. Det er i hvert fall slik de presenterer seg selv. I stedet for å starte med den overveldende mengden med bøker som finnes, starter whichbook.net med leseren selv. Du kan bygge opp elementer av de flyktige ideene du har om hva slags bok som du kunne tenke deg å lese i dag. Man velger et punkt på en akse mellom happy og sad, mellom funny og serious, mellom safe og disturbing, osv. Så kommer programmet opp med forslag til en "god bok" for deg. ■

Med Mikromarc Samsøk

gir vi deg **tilgang** til andre bibliotek!

Samsøk-funksjonen i Mikromarc gjør det mulig for deg å søke informasjon hos alle bibliotek som har en Z39.50 server.

Mikromarc er en del av et unikt totalkonsept for søking og håndtering av informasjon. Konseptet har fått navnet **ebib**, og består av 4 komponenter som passer perfekt sammen og fungerer utmerket hver for seg.

www.bibits.no

ebib
Aleph_MetaLib_Mikromarc_SFX

Fokus på videregående skole

■ ■ ■ Lone Johansen, medlem av forbundsstyret i BF

BF har 135 medlemmer i videregående skole. Disse utgjør drøyt 11% av medlemsmassen totalt. Tariffmessig hører de til KS-området og Oslo kommune, og har mye til felles med bibliotekarer i folke- og fylkesbibliotek. Likevel er det en del momenter som skiller disse bibliotekarstillingene fra andre kommunale og fylkeskommunale stillinger.

- Et skolebibliotek er et fagbibliotek. Virksomheten er rettet inn mot en klart definert målgruppe, og de målsettinger og læreplaner som gjelder for skoleverket er styrende for tjenestene som ytes.
- Bibliotekarer i videregående skole jobber ofte alene og har totalansvar for virksomheten (kan ligne på arbeidssituasjonen til alenearbeidende biblioteksjefer i småkommuner, om enn i en litt annen skala).

Til BF's sekretariat kommer et stort antall henvendelser angående bibliotekarer i videregående skoler. Slik sett er ikke dette noe usynlig område i BF. Utad, derimot, kan det være at det ikke har vært snakket så mye om disse bibliotekarene som gruppe. Noen unntak finnes; bl.a. satte BF og NBF for noen år siden ned en gruppe som så på skolebibliotekarenes rolle i forhold til lærebokutlån finansiert over statsbudsjettet. Et tiltak som kom – og forsvant.

Man kan tenke seg flere forhold av interesse dersom videregående skoler settes på dagsorden i dag.

Stillingsstørrelser og plass i skolens organisasjon

Av bibliotekstatistikken for 2001 kan vi lese at bibliotekartimer pr skole pr uke var 17,17 – en liten økning fra 2000, da tallet var 15,76 for landet sett under ett. Nå sier ikke disse tallene noe direkte om stillingsstørrelser, da det er antall timer bibliotekaren er tilgjengelig for elevene man har ønsket å få fram. Noe kan vi likevel lese ut av dem: I tillegg til at tallene preges av at enkelte fylker har satsset på lærere fremfor bibliotekarer i skolebiblioteket, reflekterer de også det faktum at det fremdeles er alt-

for mange deltidsbibliotekarer i videregående skole. I mange fylker har man sett det som tilstrekkelig å tilsette bibliotekarer i en stillingsprosent tilsvarende full jobb i 39 uker, altså undervisningsåret. Dette vil si at jobb i videregående skole mange ganger vil være vanskelig å leve av. Lønn, og dermed også stillingsstørrelse, har betydning for den pensjonen en får ved oppnådd aldersgrense. Dette er problemstillinger som skolebibliotekarer bør løfte fram i lyset.

Bibliotekarer i videregående skole bør sidestilles med det pedagogiske personalet. Som læringsarena og støttefunksjon til undervisning er biblioteket en del av skolens pedagogiske virksomhet, og skjæringspunktene mellom lærerens og bibliotekarens arbeid er mange. Bibliotekets plassering på organisasjonskartet er mange steder fremdeles lite tilfredsstillende. Dersom biblioteket havner i boksen merket "drift", sammen med vaktmester- og kontor-tjenester, kan de formelle møteplassene med lærerpersonalet bli få.

Stillingskoder

Under kapittel 5-forhandlingene i KS-området høsten 2002 var opprydding i stillingskoder et tema. Mange bibliotekarer i videregående skole har kjempet hardt for å oppnå den gamle 7027-koden, nå erstattet av 8451 Avdelingsleder bibliotek. I dag er forskjellen mellom grunnkoden og avdelingslederkoden delvis utvisket, etter at grunnstillingene fikk sitt løft i 2002. Er det da så viktig å kjempe for lederkoden? Det bør være enighet om at høyere lønn er det vesentlige.

Men i denne saken fokuserer KS ensidig på personalansvar, mens fagansvar nedprioriteres. Det er beklagelig at det ikke finnes et godt alternativ til 8451, slik at det kan skilles mellom personalansvar og fagansvar, uten at det ene nødvendigvis er mindre verdt i kroner og ører, enn det andre.

Til slutt: "Bibliotekaren" rapporterer (gledelig nok!) om stadig økende medlemstall. Med unntak av studentmedlemmene, skyldes ikke denne økningen noen organisert vervekampanje. Videregående skoler må gjerne vies spesiell oppmerksomhet i sammenheng med en generell verveoffensiv. BF kan bli enda mer slagkraftige i denne sektoren. Potensialet er der, og fordelene ved å være "en stor gruppe i gruppa" kan neppe gis for stor vekt. ■

Tema som bør diskuteres fram mot landsmøtet...

Hvordan fungerer BF som organisasjon?

■ ■ ■ Monica Deildok og Mona Magnussen, leder og nestleder i BF

Landsstyret

Landsstyret har vært samlet to ganger foreløpig. Første gang med hovedfokus på informasjonsstrategi og etter hovedoppjøret med hovedfokus på resultatet av lønnsoppjøret. Landsstyret har fungert godt som rådgivende organ for forbundsstyret. Det kan være grunn til å diskutere hvor ofte landsstyret skal møtes. En gang i året er vedtektsfestet. En gang i halvåret er kanskje det ønskelige. Men dette er også et økonomisk spørsmål.

Sekretariatet

I landsmøteperioden har det vært full utskifting i sekretariatet. BFs forrige organisasjonssekretær sa opp stillingen kort tid etter den nye forbundslederen hadde startet i jobben, og den første tiden ble derfor preget av underbemanning og nyansettelser i sekretariatet. I hele perioden har det vært ansatt sekretær i tillegg til forbundsleder og organisasjonssekretær i Lakkegata. Stillingen som sekretær er nå lyst ut som fast stilling, og behandling av søkere foregår i disse dager.

Bakgrunnen for å ansette sekretær i full stilling, og dermed utvide BFs ordinære arbeidsstokk fra 3,2 til 4,2 årsverk, er at dette er et antall ansatte som i mye større grad harmonerer med arbeidsoppgavene, som for BFs tilsatte øker både i mengde og omfang. De øker i takt med en positiv medlemsutvikling og i tråd med at både medlemmene og bibliotekverdenen for øvrig stiller stadig større forventninger til BFs deltakelse på alle felt innen biblioteksektoren. Ikke minst øker arbeidsoppgavene som følge av at det hardner til i norsk arbeidsliv generelt: Dårligere økonomi i det offentlige, større fokus på omstillinger, presset på bibliotekloven, endringer i systemene for lønnsdannelse, privatisering av offentlige virksomheter - alt dette er momenter som setter den enkelte arbeidstaker - det enkelte medlem - under press og som gjør behovet for fagforeningens råd og veiledning større. For BFs sekretariat innebærer det at enkeltsakene blir flere, alvorligere og mer kompliserte.

Det er ingenting som skulle tilsi at disse trendene snur med de første, og det å ansette en sekretær i full stilling er derfor et helt nødvendig tiltak for å sikre at BF er i stand til å løse de arbeidsoppgaver som fagforeningen skal løse.

Organisasjonsutvalget

Organisasjonsutvalget (OU) har vært i virksomhet hele landsmøteperioden. De har presentert sine tanker på styremøter, landsstyremøter og gjennom Bibliotekaren. Organisasjonsutvalget legger selv fram resultatene av sitt arbeid.

Kompetanseutviklingsprogrammet

Kompetanseutviklingsprogrammet (KUP) er et ledd i arbeidet med å styrke BF lokalt og å bygge opp kompetanse i hele organisasjonen. Vi lever i en tid hvor arbeidsmarkedet hardner til, og hvor vi ser et stadig sterkere press på våre arbeidstakerer i alle sektorer. Omstilling, dårlige økonomi, trangt arbeidsmarked - alt sammen er faktorer som bidrar til å gjøre jobben som tillitsvalgt tøffere. Et stadig økende innslag av lokal lønnsdannelse i varierte former vil også bidra til å utfylle dette bildet.

BF har gode forutsetninger for å møte utfordringene, og sågar vinne på dem. Vi har et godt utbygd tillitsvalgtapparat og gode regionale ledd. Vi har kort vei fra det sentrale til de lokale ledd, noe som er viktig i harde tider. Men vi må utvikle kompetanse i alle ledd. Derfor KUP.

Verving

Det har ikke vært arrangert noe landsomfattende vervekampanje i perioden. Fylkeslag og lokallag har drevet vervearbeid i sine regioner, og sekretariatet har drevet aktivt vervearbeid overfor studentene ved BIBIN. Vi har satset på å lage nytt standmaterieil og nye brosjyrer, noe som var klart til det store bibliotekmøtet i Stavanger - og som fikk sin premie der. ■

Fylkeslagenes funksjon i BF

På BFs landsmøte i 2001 ble det en forholdsvis heftig diskusjon rundt sak 7 b, "Endringer i BFs organisasjonsmodell". I forslaget fra forbundsstyret ble det blant annet foreslått vesentlige endringer i fylkeslagenes funksjon og økonomi. Bak disse forslagene lå et ønske om å tone ned fylkeslagenes posisjon til fordel for de lokale tillitsvalgte. Etter en lang og opprivende debatt måtte forbundsstyret blant annet trekke forslaget om å frata fylkeslagene faste økonomiske tilskudd, og endringene ble dermed ikke så radikale som opprinnelig foreslått.

■ ■ ■ **Anne Woje,**
medlem av BFs organisasjonsutvalg
og fylkesleder i Østfold

Det ble likevel bestemt å opprette et organisasjonsutvalg (OU) som skulle vurdere de endringene som var blitt vedtatt, og OU ble i mandatet blant annet bedt om å se nærmere på fylkeslagenes funksjon. De tre medlemmene av OU har alle styreverfaring fra respektive fylker, men vi synes likevel vi visste for lite til å kunne dra entydige konklusjoner uten videre. OU valgte derfor å foreta en enkel spørreundersøkelse høsten/vinteren 2002 blant fylkeslagslederne, i regi av undertegnede. Alle lederne ble kontaktet pr epost og bedt om å svare på 9 spørsmål. Svarprosenten ble ikke fullstendig, men 12 svar (10 skriftlige, 2 pr telefon) var likevel nok til å gi et rimelig helhetlig bilde av situasjonen.

Svarene var verken oppsiktsvekkende eller overraskende, men bekreftet stort sett de antakelsene OU hadde om fylkeslagene forut for undersøkelsen. Noen av spørsmålene var besvart veldig kort, og i et par tilfeller var spørsmålene tydeligvis ikke forstått, noe undertegnede tar selvkritikk på for dårlig spørsmålsformulering.

Spørsmålene som ble stilt var som følger:

1. *Fungerer ditt fylkeslag hensiktsmessig etter din mening?*

Her svarte de aller fleste ja, selv om det tydeligvis er noe frustrasjon over knapphet på tid og manglende kunnskap i styret, samt manglende interesse blant medlemmene for å komme på møter og delta

på kurs. Store avstander ble også nevnt som et hinder for å samle folk. Aktiviteten taper seg tydeligvis rundt lokale forhandlinger. I et av svarene ble fylkeslaget framhevet som det leddet som best kan ivareta nærheten til medlemmer og tillitsvalgte, og at denne nærheten er fordelaktig både i forhold til lokale forhandlinger og rekruttering av nye medlemmer.

2. *Hvilken arbeidsmåte har fylkeslaget valgt? Hvordan holdes kontakten med styre og medlemmer?*

Et par styremøter i året er tydeligvis gjennomsnittet, i tillegg til kontakt pr telefon og e-post. Her er det også avstanden mellom styremedlemmene som er avgjørende for om og hvor ofte de kan møtes. 1 til 2 medlemsmøter i tillegg til årsmøtet er også vanlig. De fleste fylkeslagene sender ut informasjon via e-postlister til sine medlemmer, men for noen er det rett og slett for mange medlemmer å redigere en e-postliste over. Hedmark/Oppland sender i tillegg ut et nyhetsbrev et par ganger i året, mens Troms har opprettet egen hjemmeside. I Østfold og Agder har fylkeslagsstyret valgt å holde egne møter for de tillitsvalgte, mens noen fylkeslag fordeler ansvaret innen styret for kontakt med medlemmene.

3. *Hvordan er fylkeslagenes økonomi og tidsressurs?*

Etter siste landsmøte ble "økonomisk overskudd" inndratt fra fylkeslagene. De fleste som har svart melder likevel om at økonomien er ok, så lenge man kan søke om ekstra tilskudd til aktiviteter. Tids-

ressursen ser ut til å være vekslende. Noen mener de kunne brukt mer tid hvis det var nødvendig, mens mange syns det er vanskelig å få tid nok til både jobb og lederverv, ikke minst i de fylkeslagene hvor styreleder bærer det meste av aktiviteten. I de fylkeslagene som har klart å fordele arbeid og ansvar ser tidsressursen ut til å være bedre. Mest tidsbruk er det uten tvil rundt de lokale forhandlingene, både i forhold til møter med og henvendelser fra medlemmer og tillitsvalgte.

4. *Hva er fylkeslagets viktigste oppgaver? Hva jobbes det med?*

Ikke overraskende svarer majoriteten lokale forhandlinger. I tillegg framheves bindeleddfunksjonen mellom sekretariat og medlemmer (formidle informasjon), samt det å svare på henvendelser fra og gi råd til medlemmer som tar kontakt. Kun Hordaland melder i tillegg om å ha jobbet med mer bibliotekpolitiske saker som ny biblioteklov, og fylkesleder der ser også IA-avtalen (inkluderende arbeidsliv) som noe det burde jobbes med. Noe overraskende er det at så få fylkeslag melder at de jobber aktivt med verving. Rekruttering av nye medlemmer er et av punktene landsmøtet vedtok at fylkeslagene skulle fokusere sin aktivitet på, men undertegnede (som fylkesleder i Østfold) er nok en av dem som syns at verving er en vanskelig aktivitet å ta skikkelig tak i. Selv om BF heldigvis opplever et jevnt tilsig av nye medlemmer burde vi i fylkeslagene vært mye mer aktive her, men vi mangler kanskje både mot, oversikt, kunnskaper og vervemateriell?

5. *Hva er fylkeslagets rolle og oppgaver i forhold til lokale forhandlinger? Har fylkeslaget eget forhandlingsutvalg?*

Av de som har svart er det kun Buskerud og Vestfold som melder at de har egne forhandlingsutvalg i tillegg til styret, mens i et par-tre andre fylker fungerer styret også som forhandlingsutvalg/enkeltforhandlere. Andre fylkeslag igjen svarer at de kun gir råd men ikke har kapasitet til å forhandle utenom egen arbeidsplass. Ettersom forhandlinger har størst fokus i alle fylkeslag er det naturlig at alle svarer at rådgivning/veiledning er en viktig rolle for fylkeslagene, samt utsending av informasjon.

6. *Fungerer verv i fylkeslaget som rekruttering inn i sentrale verv (forbundsstyre)?*

Dette spørsmålet var noe klønete stilt og ble misforstått av enkelte. OU ønsket med dette å undersøke om det å ha hatt verv ute i fylkeslagene har fungert som "springbrett" over i mer sentrale verv (ledelse/forbundsstyre) senere. Er det flere som tør å ta sentrale verv hvis de har erfaring som tillitsvalgt eller fra fylkeslagsstyrer? Hvis tilbakemeldingen var positiv kunne det bety at fylkeslagene har en funksjon som "rekuttskole", hvor medlemmer med kunnskap og erfaring etter hvert utgjør et mulig "sersjantkorps" i BF. Rundt halvparten svarte nei på spørsmålet, noe som kan tyde på flere ting. Enten har ikke tidligere, lokale verv skapt "mersmak" for sentrale verv, eller så er BFs historie ennå

for kort til at det er mulig å se en sammenheng mellom rekrutteringen til de ulike leddene. I de fylkene som svarer ja kan man trolig konstatere at lokal aktivitet og organisasjons erfaring, samt interesse og mot, har vært avgjørende for om man tar på seg sentrale verv senere.

7. *Burde BF innføre styregodtgjørelse for medlemmene av forbundsstyret? Ville det gjøre det lettere å rekruttere til slike verv?*

Her svarte kun 2 ja, mens resten hullet mer over til et tja/nei-standpunkt, hvorav 1 sa klart nei av prinsipielle grunner. De færreste ville nok si nei til en økonomisk godtgjørelse, hvis de fikk tilbud om det, men skepsisen er tydeligvis stor til om det vil spille noen rolle i rekrutteringssammenheng. Styreverv i en fagforening er noe man sier ja til av interesse, og når mange vegrer seg er det på grunn av for dårlig selvtillitt eller fordi man ikke vil ofre verdifull fritid, er noen av tilbakemeldingene. Mens én mener at også fylkeslagsstyrene bør få godtgjørelse, så mener en annen det er langt viktigere å følge opp og kurse nye forbundsstyremedlemmer enn å betale dem. Usikkerheten hos en del av de spurte tyder kanskje på at dette er en problemstilling det ikke har vært tenkt så mye over til nå, og som kanskje fylkeslagene burde diskutere seriøst fram mot en eventuell sak på landsmøtet i juni.

8. *Burde BF gå over fra 2 til 4 års valgperiode? Hva ville en valgperiode på 4 år bety for arbeidet i fylkeslagene og rekrutteringen til styreverv?*

Her er det stor enighet at en dobling av valgperioden kun vil virke negativt og gjøre det vanskeligere å verve nye styremedlemmer. På den annen side mener de fleste at det ville skapt bedre kontinuitet i arbeidet i fylkeslagsstyrene. Mens Hedmark/Opland gjerne vil kompromisse til 3 år, mener Agder at "...det er mest hensiktsmessig å holde på 2 års regelen og gi god kursing m.m. slik at folk synes det er interessant å sitte for en lengre periode".

9. *Fylkeslagslederne brukes en del som kontaktledd/bindeledd mellom forbundsledelse/sekretariat og medlemmene ute. Informasjon bes viderefremmet til eller samlet inn fra tillitsvalgte og medlemmer. Hvordan oppfatter fylkeslagslederne denne oppgaven?*

Dette er tydeligvis helt uproblematisk for de fleste, dvs de som har klart å samle inn og ajourholde en fylkes-mailingliste pr e-post. Et par fylkesledere svarer at de ikke har oversikten over medlemmenes e-postadresser, og at utsending av informasjon dermed blir tyngre. En annen fylkesleder mener at fylkesvise e-postlister burde være sekretariatets oppgave, noe som også har vært tatt opp på et landsstyremøte tidligere. Sekretariatet har til nå vegret seg for å ta på seg en slik oppgave, både pga manglende tid og for dårlig programvare for medlemsarkivet, som i seg selv er vanskelig å holde ajour til en hver tid. Dette bør, i vår ikt-baserte hverdag, likevel ikke være umulig å få til. Det ville, etter min mening, sikret informasjonsflyten og dermed også demokratiet innen BF. Hvis programvaren kan skaffes, så bør fylkeslagsstyrene kunne arrangere en dugnad for å samle inn og oversende, og med tilgangsrettig- ▶

- heter, også redigere fylkesvise e-postlister for sekretariatet. Da ville man slippe å tenke på at nye fylkesledere må opprette egne fylkeslister på lokal pc/server, og alle medlemmene i fylket ville kunne poste til samme liste. I første omgang burde det i hvert fall vært mulig å få til fylkesvise epostlister til de tillitsvalgte.

OU vil behandle undersøkelsen av fylkeslagene på sitt møte 23. januar og se om det kan trekkes

klare konklusjoner. Siden OU skal presentere sitt arbeid på landsmøtet i juni, er det ikke tid til å samle inn annet materiale eller gjøre dybdeintervjuer i fylkeslagene som kunne gi et enda bredere grunnlag for vår vurdering. Skulle det likevel være noen som ønsker å kommentere undersøkelsen eller komme med innspill er det bare å ta kontakt, gjerne pr epost til meg direkte: acwo@fredrikstad.kommune.no. ■

Organisasjonsutvalget tenker høyt (2):

Tillitsvalgte på store arbeidsplasser

Landsmøtet i 2001 nedsatte et organisasjonsutvalg, som skulle vurdere BFs organer og vedtekter, og i hvilken grad de fungerer etter hensikten. Utvalget består av Klaus Jøran Tollan, Anne Woje og Morten Haugen. Vi skal legge fram en innstilling på landsmøtet i 2003. Vår oppgave er å følge opp, og evaluere de vedtektsendringene som ble gjort på landsmøtet i 2001, og å vurdere behovet for flere endringer.

■ ■ ■ **Morten Haugen, medlem av BFs organisasjonsutvalg**

Store arbeidsplasser

En av de aktuelle "nye" sakene er spørsmålet om de hovedtillitsvalgte (HTV) plass i BF. Og da tenker jeg spesielt på HTV på store arbeidsplasser, med mer enn 10 BF-medlemmer. I dag er det 13 arbeidsplasser som har mer enn 10 BF-medlemmer: Deichman, Trondheim, Bergen, Bærum, Larvik, Horten, Fredrikstad, Asker, Biblioteksentralen/Bibits, Drammen, Kristiansand, Stavanger og Høgskolen i Hedmark. På disse trettien arbeidsplassene arbeider ca 340 av BFs medlemmer. Våre 13 HTV på disse stedene har dermed ansvaret for om lag tredjedelen av de yrkesaktive medlemmene våre. Omfanget av dette ansvaret taler for at det er nødvendig med særskilt oppmerksomhet rundt rettigheter og arbeidsvilkår for disse nøkkelpersonene.

Trondheim og Trøndelag

Jeg var fylkesleder i BF-Trøndelag fra 1995 til 1999. Vi hadde ca 45 medlemmer, hos ca 15 arbeidsgivere. Halvparten av medlemmene var ansatt på Trondheim folkebibliotek. Det er ikke så merkelig, byen utgjør 38% av Trøndelags befolkning. For denne halvparten var HTV deres nærmeste kontakt med BF. Og HTV hadde store oppgaver, og gjorde erfaringer og møtte utfordringer som var annerledes enn de utfordringene vi i fylkesstyret hadde fra egne arbeidsplasser. Og nå setter jeg det på spissen: Vi fikk kanskje en todelt struktur, hvor fylkesstyret klarte å hjelpe de andre medlemmene ganske godt; mens HTV Trondheim gjorde sin jobb, og nok oftere måtte til forbundskontoret i Oslo for å få råd og hjelp til å ta vare på sine.

Det står ikke noe i BF's vedtekter om slike "store HTV". I Trøndelag valgte vi å improvisere noen prinsipper. Vi knesatte at ett av de tre fylkesstyremedlemmene burde komme fra Trondheim folkebibliotek, at HTV Trondheim hadde møterett i fylkesstyret (vi hadde jo ikke hjemmel for å gi *møteplikt*), at HTV Trondheim burde ha en av fylkets tre plasser på landsmøtet og at HTV sammen med det aktuelle fylkesstyremedlemmet utgjorde et uformelt "klubbstyre" i Trondheim, til hjelp og støtte for HTV.

Klubbstyre

Og da har jeg nevnt de fleste "problemområdene" i forsøket på å skape et formelt rom for HTV.

Det første er spørsmålet om "klubbstyre". Det er ikke mange som melder seg frivillig som HTV, og det er ikke mange som har erfaring på forhånd. Å være HTV kan være en uriaspost, enten det gjelder prioriteringer i lokale forhandlinger, eller andre, tyngre saker. Derfor er det viktig at HTV har noen å hente råd hos. Vi vet at BF-medlemmene på Deichman har valgt et styre. Vi kan anta at andre også har funnet seg løsninger.

Vi må diskutere om BF's vedtekter skal ha en bestemmelse om "klubbstyre" der BF har mer enn 10/12/15 medlemmer på samme arbeidsplass. Den som har verv i en arbeidstagerorganisasjon har etter avtaleverket rett til fri med lønn for å delta i møter og opplæring. Det gjelder verv som er hjemlet i vedtektene våre (fylkesstyre, landsmøte m.m.) eller i tariffavtalene, slik HTV er. Dette er også et aspekt som må med i diskusjonen om hvilke organer vi skal vedtektsfeste.

Skolebibliotekarene

Skolebibliotekarene i videregående skole har også samme arbeidsgiver – fylkeskommunen - selv om de har ulike arbeidssteder i fylket. Sammen med ansatte på fylkesbiblioteket er det nok i flere fylker mer enn 10 BF-ere med samme arbeidsgiver. Skolebibliotekarene arbeider spredt, og arbeidsgiveransvaret i mange fylkeskommuner er delegert nedover; dette er grunnen til å ikke anbefale det samme "klubb"-mønsteret som ved store bibliotek. På den annen side er nettopp det at skolebibliotekarene er "der ute", hver for seg, en grunn til å jobbe med modeller som skaper nettverk, trygghet og læring. Det har kanskje også arbeidsgiver interesse av.

Fylkestyrene

Jeg synes at fylkestyrene skulle hatt egne plasser for disse HTV. Jeg synes vi bør få en bestemmelse i vedtektene om at HTV med mer enn 10/12/15 medlemmer skal ha fast sete i fylkesstyret. Jeg tror det vil gi bedre sammenheng mellom de ulike organisasjonsleddene i BF, og gjensidig styrke rollene som HTV og fylkesstyre. Det kan innvendes at medlemmer på store arbeidsplasser dermed vil få "dobbeltstemme" til fylkesstyrene, ved at de vel-

ger fylkesstyremedlemmer på årsmøte, og HTV på klubbmøter. Det er imidlertid en innvending som jeg synes må veie mindre enn behovet for sammenheng og kommunikasjon. En mellomløsning kunne være å gjøre som i Trøndelag, i eller utenom vedtektene: Anbefale møterett for HTV, uten fulle styrerettigheter.

Nettverk – og opplæring

Som nevnt, er det mange utfordringer ved det å være HTV på en stor arbeidsplass. Det er oftere ansettelse, det er mer kompliserte lokale forhandlinger og sjansen er større for at man møter tunge og ubehagelige personalsaker. Jeg tror derfor at det er hensiktsmessig å ha spesiell oppmerksomhet rettet mot disse 14 HTV, og bygge ut spesielle ordninger for dem! La dem møtes 2-3 ganger i året, til opplæring, og til erfaringsutveksling. Når disse personene møtes, er det god grunn til å forvente tunge erfaringer, gode spørsmål og vesentlig diskusjoner.

HTV som opprykkandidater

Trondheim folkebibliotek har i løpet av BF's 8 "operative år" hatt fire HTV fra BF. Når de har valgt en ny, er det hver gang fordi den forrige har blitt forfremmet til en lederstilling. Dette er et perspektiv vi må ta med oss: det vil være utskifting blant våre 14 nøkkelpersoner, siden det er læringsvillige personer som ikke er redde for ansvar og oppgaver. Vi skal se på det som en god investering at den neste generasjonen bibliotekledere har fått sin skolering i BF! Og dette er også en påminnelse om å finne ordninger med "vara-HTV", og sørge for at også disse får nødvendig skolering, slik at etterfølgerne, som det kan bli noen av, ikke må starte helt på bar bakke.

Klubb for færre enn 10!

Nå har jeg vært mest opptatt av ordninger for "de store" arbeidsplassene, de med mer enn 10 ansatte – fordi de 14 HTV som dette gjelder er viktige nøkkelpersoner for en svært stor del av medlemmene våre. Men vi bør vurdere om vedtektene bør inneholde veiledende bestemmelser også for klubber på mindre arbeidsplasser. "Klubber" for 1 eller 2 medlemmer er komisk, men når man blir 3 eller 4 kan det være greit at det finnes ferdige prosedyrer for samhandling.

Synlig, tydelig, relevant

Det finnes ingen snarvei til suksess. Hvis vi vil ha fornøyde medlemmer, så er det nødvendig å være det beste fagforbundet for bibliotekarer: Det beste bladet, beste faglige nettverket, de beste kursene, de best skolerte tillitsvalgte, de beste forhandlerne, beste forsikringene, den beste hjelpa når det virkelig floker seg til. Det er om å gjøre å vite hva kvalitet er, og skape det. Derfor er det avgjørende å vite hvor vi har "nøkkelpersonene" våre, og sette mye inn på å gjøre dem til gode representanter for BF og nyttige servicepersoner for medlemmene. Vi skal være best for bibliotekarer, vite at vi er det, og våge å fortelle at vi er det. Relevant, tydelig og synlig. ■

STAVANGER KOMMUNE

Sølvberget KF

Stavanger bibliotek er en integrert del av Sølvberget, Stavanger kulturhus. Biblioteket har et høyt aktivitetsnivå, med over 750 000 besøkende pr år. Biblioteket har en sentral rolle i Stavangers arbeid med litteratur, internasjonale spørsmål og ytringsfrihet.

Stavanger bibliotek er et bibliotek i utvikling, og er et arbeidssted med store muligheter for egenutvikling i et faglig og kreativt miljø

Stavanger bibliotek har 2 stillinger ledig i kulturavdelingen:

**Fra 01.03.03 - fast stilling 100% som bibliotekar
I perioden 23.04.03-11.05.04 - vikar 100% som bibliotekar**

Kulturavdelingen er en av voksenavdelingene ved Stavanger bibliotek. Avdelingen har 20 ansatte fordelt på 16 årsverk. Avdelingen omfatter skjønnlitteratur, musikkbiblioteket, oppsøkende bibliotekvirksomhet, innvandrerbiblioteket og Madla filial. I tillegg omfatter avdelingen fagområdene kunst, litteratur, språk samt en stor kategorisert avdeling med ulike faglitte-ratur.

Vi ønsker oss bibliotekarer som behersker registrering og bestandsstyring, men som også ser formidling til publikum som en utfordring. Gode samarbeidsevner, evner til å ta initiativ samt evne til å arbeide selvstendig er en forutsetning.

Bibliotekarene med registreringsansvar vil inngå som en del av registreringsteamet ved Stavanger bibliotek.

Skrankevakter i kulturavdelingen samt lørdag-, søndag- og ettermiddagsvakter inngår i stillingene. Det kreves bibliotekareksamen fra Høgskolen i Oslo, avdeling JBI eller annen tilsvarende bibliotekfaglig utdanning.

Det blir lagt vekt på personlig egnethet.

Stillingene lønnes som bibliotekar med årslønn kr 250 000 til 271 000 etter ansiennitet.

Søknadsfrist: 19. februar 2003.

Kopi av attester og vitnemål, samt kortfattet CV (1 A4 side) legges ved søknaden som stiles til: Bibliotek- og kulturhussjefen, Sølvberget KF, postboks 310/320, 4002 Stavanger.

Kontaktperson: Anne Torill S Lura, tlf 51 50 71 57 eller e-post anne.torill@stavanger.kommune.no.

Aurland kommune

Aurland er ein vidstrakt kommune i Sogn og Fjordane, ved stamvegen mellom Oslo og Bergen. Køyretida til Bergen er ca. 2,5 t. Servicetilboda er særst godt utbygde. Storslått natur og godt klima gir gode tilhøve for friluftsliv.

LEDIG STILLING SOM

BIBLIOTEKSJEF 100% stilling

Aurland Folkebibliotek/Aurland Kunnskapscenter

Ved Aurland Folkebibliotek som etter nyleg godkjent modell vil inngå i ei samordning med kunnskapscenter og skulebibliotek i kommunen er det ledig 100% stilling som biblioteksjef. Stillinga vert lyst ut på åremål.

Til stillinga som biblioteksjef vert tillagt oppgåva som fagleg og administrativ leiar for kommunen si samla folkebibliotekverksemd. I dette ligg og ansvaret for skulebiblioteket på Aurland barne- og ungdomskule. Vidare ligg det til stillinga å leie arbeidet med å utvikle og setje ut i livet ein visjon for Aurland Folkebibliotek som eit kunnskapscenter eller nav for samarbeid mellom grunnskule, vidaregåande skule og næringsliv om rekruttering og vidareutdanning. Folkebiblioteket/Kunnskapscenteret skal samordnast i nye lokaler på Aurland barne- og ungdomskule, og biblioteksjefen får også ansvar for planlegging og innreiing av dette.

Vi søker etter ein person med utdanning frå Høgskulen i Oslo, avd. for journalistikk, bibliotek og informasjonfag, eller tilsvarende utdanning. Søklarane bør ha gode kunnskapar i EDB som verktøy for kunnskapsorganisering og atffining, samt breiast mogleg røynsle frå biblioteksektoren.

Løn etter avtale. Tilsetjinga skjer på dei vilkår som går fram av gjeldande lover, reglement og forskrifter.

Kommunen er behjelpelig med å skaffe bolig. Nærare informasjon om stillinga får du hjå kommunalsjef Terje Grymyr tlf. 57632971 og kulturkonsulent Torill Lien Nilsen tlf.57632970

Send søknad med CV, kopiar av vitnemål og attestar til Aurland kommune, Kommunalsjef Terje Grymyr, 5745 Aurland

Søknadsfrist: 15. februar 2003

Karášjoga gielda/Karasjok kommune er en tospråklig innlandskommune i Finnmark med ca. 3000 innbyggere. Kommunen ligger sentralt til i fylket med gode kommunikasjoner. Kommunen har et aktivt kulturliv med tilbud innen idretts- og friluftsliv, kultur og historie, barne- og ungdomsaktiviteter, kunst, musikk m.v. Karasjok kan også tilby et unikt friluftsliv; Norges beste lakseelv, rype/elgjakt, isfiske og en rik flora og fauna med rike naturressurser.

Ledig stilling i Karášjoga gielda/Karasjok kommune

AVDELINGSLEDER BIBLIOTEK

Ved bokbussen Karasjok/Utsjok/Porsanger er det ledig 100 % stilling som bokbussbibliotekar. Tiltredelse snarest.

Bokbussen betjener lånerne fra Porsangerkysten til innlandet i Karasjok og Utsjok kommune i Finland. Kontorstedet er lokalisert sammen med Karasjok bibliotek. Personalet på bokbussen består av sjåfør, sekretær og bibliotekar.

Vi ønsker en person med godkjent bibliotekfaglig utdanning. Personlig egnethet vil også bli vektlagt. Det er ønskelig om bibliotekaren kan språkene samisk, finsk og norsk, men andre som ikke behersker alle språkene, oppfordres også til å søke. Ved eventuell tilsetning av en ikke-samisktalende er vedkommende pliktig til å ta opplæring i samisk.

Bibliotekaren har ansvar for daglig drift og følger bokbussen annenhver uke.

Avlønning etter st.kode 7026, etter ansiennitet og kvalifikasjoner, hvorav minstelønn er på kr. 250.000,- pr. år. Karasjok kommune vil være behjelpelig med å skaffe bolig. Flytteutgiftene dekkes etter kommunens flytteregelement.

Fra bruttolønn trekkes 2 % pensjonsinnskudd til kommunens pensjonskasse. Staten tilbyr nedskrivning av studielån i Statens lånekasse for utdanning etter gjeldende regler.

Nærmere opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til Karášjoga bibliotekhka/ Karasjok bibliotek på tlf. 78 46 80 92.

Søknad med CV og bekreftede kopier av attester og vitnemål sendes:

Bokbussen Karasjok/Utsjok/Porsanger v/ Styret, Storgt. 39, N - 9730 Karášjohka/Karasjok,
innen 04.04.03.

BRODD

Brodd kan bibliotek !

Kontakt oss når det gjelder konsulent tjenester på bibliotekområdet. Våre tjenester omfatter

- bibliotekutvikling i alle typer organisasjoner
- bibliotekplaner i kommuner og fylkeskommuner
- ledelses- og organisasjonsutvikling
- valg av biblioteksystemer
- markeds- og brukerundersøkelser
- evaluering av tjenester
- klassifikasjonssystemer
- intern opplæring

Kurs vår 2003

Dato

Februar

Dreamweaver videregående

20 - 21

Mars

Seminar om emnekart (Topic Maps)

19.

Javascript

17- 18.

Se beskrivelse av våre tjenesteområder og prosjekter på **www.brodd.no**
eller ta kontakt med oss på telefon **23 37 90 60**.

Bibliotekarforbundets medlemmer får 20% rabatt på Brodds standard kurspriser. For ajourført kursoversikt, program og påmelding se www.brodd.no.

Brodd er en privat stiftelse med ansatte som har bibliotekar- og IT-bakgrunn
Vi tilbyr konsulent- og vikartjenester innen arkiv, bibliotek, kultur, kunnskapsorganisering, ledelse, organisasjon og web.

Post- og besøksadresse: Brodd, Brynaveien 5, 0667 Oslo TE. 23 37 90 60 Fax: 23 37 90 61 E-post: brodd@brodd.no Org. nr: 974 789 299

KLASSEKAMPEN

DE STØRSTE NORSKE FORFATTERNE LESER KLASSEKAMPEN

... GJØR DU?

Priser 2001:
12 mnd. kr. 2.260,-
6 mnd. kr. 1.130,-
3 mnd. kr. 565,-

Kun lørdagsavis:
12 mnd. kr. 830,-
6 mnd. kr. 415,-

Bestill nå: Tlf: 22 05 95 72 Fax: 22 05 95 87
e-post: abonnement@klassekampen.no

TRONSMO – Fordi du fortjener det!

"... one of the coolest bookshops in the world."
NEIL GAIMAN

"Det finnes bare en hip bokhandel i Norge."
JAN ERIK VOLD

"The best bookshop in the world!"
ALLEN GINSBERG

"Jeg har aldri vært der, så Tronsmo imponerer ikke meg."
VALGERD SVARSTAD HAUGLAND

politikk – tariff – bank – økonomi – Asia – Bukovski – globalisering – pondus –
feste – Cuba – lesbeførme – best – midt-østen – foppall – skottland –
spoken word – sirtin – tung og lett filosofi – lyrikk – krim – historie –
moderne – nielsen – ei og de andre – elvskål – leverreland – reise-
eskildringer – kjæse – indiansere – norsk skjøvettenatur – ledige tilbud – ari-
ki – hase – latin – amerikansk – russisk – film – postkort – teater – jule-
kladder – kuz – poplitteratur og våre venner menneskene

Kristian Augustsgate 19
Postboks 6754 St. Olavs plass
0130 Oslo
Telefon 22996399
Fax 22113374

– uavhengig siden fødselen –

Ledig stilling?

"Bibliotekaren" er et rimelig og effektivt alternativ for annonsering av ledige stillinger. Vi er alene om å komme ut hver eneste måned året rundt. Vi er alene om å ha så kort produksjonstid. Og vi er alene om å ha så lave priser.

Ta en titt på vår utgivelsesplan og våre annonsepriser på side 2, eller ring redaksjonen på 57 82 07 65. Neste gang du skal lyse ut en ledig stilling kan du trygt ta kontakt med oss!

IFLA
2005
OSLO

Velkommen!
Welcome!
Bienvenue!
Wilkommen!
Bienvenidos!
Добро пожаловать!

WWW.IFLA.ORG
14-19 AUGUST 2005

NORSK TIDSSKRIFT FOR BIBLIOTEK FORSKNING

Abonnementstegning

Alle abonnenter kan henvende seg til

Redaksjonssekretæren

Institusjoner som er medlemmer av Norsk Bibliotekforening kan bestille abonnement hos **Tidsskriftformidlingen, NBF** Malerhaugveien 20, 0661 Oslo, tlf 22 68 85 50, fax 22 67 23 68.

Øvrige institusjoner kan bestille abonnement hos **Swets Norge AS**, postboks 6125, Etterstad 0602 Oslo, tlf 22 57 33 00, fax 22 68 19 01

Adresse

Institutt for dokumentasjonsvitenskap, Humanistisk fakultet,
Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø
Tlf: 77 64 63 53 Fax: 77 64 42 39
E-Post: Trond.Sobstad@hum.uit.no
(redaksjonssekretær)

<http://www.hum.uit.no/dok/ntbf/index.html>

Abonnements og heftepriser

Institusjoner: 300 kr (150)

Private 200 kr (120)

Studenter 150 kr (90)

Tallene i parentes angir pris pr hefte utenom abonnement.

Tidligere nummer og enkelthefter kan kjøpes ved henvendelse til redaksjonssekretæren, gjerne e-post.

Norsk Tidsskrift for Bibliotekforskning utkommer med 4 hefter med 75 sider, eller 2 hefter med minst 140 sider, i året.

ei avis til å lese

Vi tek **kulturen** på pulsen, og stiller dei **interessante** politiske spørsmåla. Vi gir plass for **humoren** og dei frimodige ytringane, til **glede** for mange og forarging for somme. Vi lagar ei avis der det er **høgt** under taket. Blikket vårt er også festa på hendingane utanfor landegrensene.

www.varnspublisist.no

Abonner no, vi veit du ikkje vil angre!

DAG OG TID Telefon: 22 33 00 97 – Faks: 22 41 42 10
E-post: tinging@dagogtid.no

BLADPENGAR: • 764 kr året • 399 kr halvåret • 229 kr kvartalet

nlhas

Vi leverer norske og utenlandske bøker, gråsonepublikasjoner, CD-ROM og andre informasjonsprodukter.

Vi tilbyr:

- Riktige priser
- Effektive rutiner
- Oversiktlige statusrapporter
- Personlig oppfølging

Større kunder tilbys svært fordelaktige betingelser, med reelle rabatter på utenlandske priser.

Ta kontakt – vi sender gjerne en oversikt over våre tjenester.

Norwegian Library House AS
Postboks 4737 Nydalen
0421 Oslo

Telefon 22 95 27 42
Telefax 22 95 03 25
post@nlhas.no
www.nlhas.no

Kikk innom Bibliotekarforbundet på veven:

www.bibtorb.no

Bibliotekarforbundet

INNMELDINGSSKJEMA

Navn	_____	Født	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
	_____		_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
E-post:	_____		

Yrkesaktiv	☐	Godkj. Bibliotekareksamen (År)	_____
Student	☐		
Ikke yrkesativ	☐		

Arb. giver	_____	Sektor (Komm/Stat/Fylke/Priv)	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
	_____	Faks.	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
Stilling	_____	Ansiennitet fra	_____
Stillingskode	_____	Lønnstrinn	_____
	_____	Stillingsandel	_____

Dato	_____	Signatur	_____
------	-------	----------	-------

Kontingentsatser:

Yrkesaktive: 1,32 % av bruttolønn. (Min. kr. 2220 pr. år. / Maks. kr. 3660 pr. år.)
Ikke-yrkesaktive: kr. 250 pr. år.
Studenter: kr. 100 pr. skoleår.

Skjemaet sendes: Bibliotekarforbundet, Lakkegt. 21, 0187 Oslo,
vedlagt dokumentasjon av bibliotekarutdanning.

Sekretariatet:

Leder: Monica Deildok

Org.sekretær: Thor Bjarne Stadshaug

Adresse: Lakkegt.21,
0187 Oslo

Telefon: 22 17 04 95

Fax: 22 17 04 96

E-post: bf@bibforb.no

URL: www.bibforb.no

Styret:

Leder
Monica Deildok
BFs sekretariat, Lakkegt. 21, 0187 Oslo
Tlf. jobb: 22 17 04 95
Faks: 22 17 04 96
Tlf. priv.: 33 77 77 16
Mobil: 41 21 23 57
E-post: monica.deildok@bibforb.no

Nestleder
Mona Magnussen
PricewaterhouseCoopers
Karenslyst allé 12, 0245 OSLO
Tlf. jobb: 23 16 04 17
Faks: 23 16 10 00
Mobil: 95 26 04 17
Epost: mona.magnussen@no.pwcglobal.com

Styremedlemmer
Lone Johansen,
Mosseporten videregående skole
Richard Madsen,
Sørfold folkebibliotek
Monica Nævra,
Buskerud fylkesbibliotek
Klaus Jøran Tollan,
Høgskolen i Hedmark
Pippi Døvle Larssen,
Vestfold fylkesbibliotek

Varamedlemmer
Ola Eiksund, Arendal bibliotek
Guri Haugan, Levanger bibliotek
Hanne Brunborg, Gol bibliotek
Grethe Simonsen, Aukra folkebib.

Fylkeslagene:

Finnmark

Lillian E. Rushfeldt
Vadsø videregående skole, Boks 610, 9811 Vadsø
Telefon: 78 95 56 63
Telefaks: 78 95 28 50
E-post: lillian.rushfeldt@vdsvgs.finnmark-f.kommune.no

Troms

Stine Fjeldsøe
Tromsø bibliotek,
Boks 753, 9258 Tromsø
Telefon: 77 68 37 02
Telefaks: 77 65 74 14
E-post: stinefj@hotmail.com

Nordland

Aasa Storlien
Brønnøy bibliotek,
8900 Brønnøysund
Telefon: 75 01 20 50
Telefaks: 75 01 20 01
E-post: Aasas@bronnøy.folkebibl.no

Trøndelag

Liv Vikan
FoU-avdelingen,
Sykehuset Levanger, 7600 Levanger
Telefon: 74 09 83 36
Telefaks: 70 09 85 00
E-post: liv.vikan@hnt.no

Møre og Romsdal

Gro J. Sandvik Fegth
Fræna videregående skole
Bøen 22, 6440 Elnesvågen
Telefon: 71 26 64 20
Telefaks: 71 26 64 01
E-post: fvgsbib@online.no

Sogn og Fjordane

Anne Siri Fardal Bruteig
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
6863 Leikanger
Telefon: 57 65 51 92
Telefaks: 57 65 50 55
E-post: afa@fm-sf.stat.no

Hordaland

Siri Sjursen
Hordaland fylkesbibliotek
Fylkeshuset, 5020 Bergen
Telefon: 55 23 93 74
Telefaks: 55 23 93 79
E-post: siri.sjursen@hordaland-f.kommune.no

Rogaland

Kari Aardal
Vardafjell vid. skole
Spannavn. 25, 5532 Haugesund
Telefon: 52 70 99 10
Telefaks: 52 70 99 15
E-post: aaka.vardafjell-vgs@rogaland-f.kommune.no

Agder

Anne Kristin Undlien
Kristiansand folkebibliotek,
Postboks 476, 4664 Kristiansand
Telefon: 38 12 49 11
Telefaks: 38 12 49 49
E-post: Anne.Kristin.Undlien@Kristiansand.kommune.no

Telemark

Kari Madsen Moldvær
Porsgrunn bibliotek
Postboks 1133, 3905 Porsgrunn
Telefon: 35 54 71 71
Telefaks: 35 55 90 93
e-post: karim@porsgrunn.folkebibl.no

Vestfold

Pippi Døvle Larssen
Vestfold fylkesbibliotek
Storgt. 16, 3126 Tønsberg
Telefon: 33 35 49 74
Telefaks: 33 31 33 25
E-post: pippi@vf.fylkesbibl.no

Buskerud

Anne Foss
Buskerud fylkesbibliotek
Boks 1136 Bragernes, 3001 Drammen
Telefon: 32 80 63 55
Telefaks: 32 80 64 53
E-post: foss@buskerud.fylkesbibl.no

Hedmark og Oppland

Klaus Jøran Tollan
Høgskolen i Hedmark, avd. for lærerutdanning,
Holsetgt. 31, 2318, Hamar
Telefon: 62 51 77 36
Telefaks: 62 54 24 95
E-post: klaus.tollan@luh.hihm.no

Østfold

Anne Woje
Fredrikstad bibliotek,
Boks 100,
1601 Fredrikstad
Telefon: 69 38 34 33
Telefaks: 69 38 34 34
E-post: annec@fredrikstad.folkebibl.no

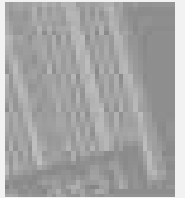
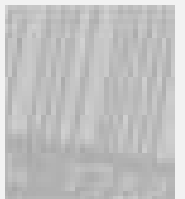
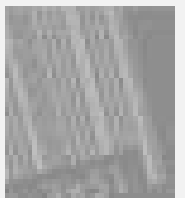
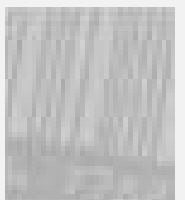
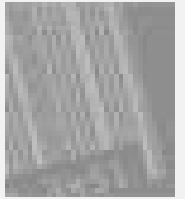
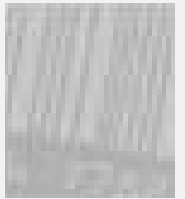
Oslo/Akershus

Anne Cathrine Undhjem
Fylkesbiblioteket i Akershus
Boks 85, 2027 Kjeller
Telefon: 63 80 10 20
Telefaks: 63 81 09 26
E-post: cathrine.undhjem@vgs.akershus-f.kommune.no

B-blad

Returadresse:

Bibliotekarforbundet
Lakkegata 21
0187 Oslo

Sitatet:

Drømmen om Internett som et digitalt demokrati hvor informasjonen flyter fritt, er for lengst knust. Bibliotekaren, som i det offentlige rom lenge har støvet ned mellom bokreolene, kan dermed få tilbake sin status som en sikker, manuell søkemotor som søker opp kilder og informasjon fri for kommersiell påvirkning.

Fra Katrine Lias artikkel "Bibliotekarer fremfor søkemotorer"
i Morgenbladet 6. desember 2002.

"Den støvete bibliotekaren" er en vanlig klisjé, og sist børstet støv av i Morgenbladet (uke 49/2002) av Katrine Lia. Om journalisten selv er blond eller ikke, interesserer meg ikke, men dumt er det i alle fall når hun ikke kan skrive om internetts kommersialisering og bibliotekets "renessanse", uten å bable om uhippe, støvete bibliotekansatte mennesker.

Virkelighetens biblioteker og karer, har for lengst tatt datamaskiner og verdensvevtjenester i bruk og inkludert det i sin virksomhet. Renaissance, eller gjenfødelse, forutsetter som kjent at man er død i mellomtiden. Hvis ikke folkeopplysningsinstitusjonen og -idéen nå blir knust under presset av alliansen mellom markedsøkonomi og forestillingen om det uhipp-støvete, vil biblioteket fortsette i beste velgående.

Fra Nils A. Rakneruds kronikk "Nok snobberi"
i Klassekampen 17. desember 2002.